

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in večja s poštino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K., pol leta 2 K. in za četr leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K., za druge izvenavstrijske dežele 6 K. Kdor hodi sam ponj. plača na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravnštvo "Slovenskega Gospodarja" v Mariboru. — List se dopošiša do odpovedi. — Udje "Katol. tiskovnega društva" dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroska cesta štev. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravnštvo: Koroska cesta štev. 5, vsprejema naročnino, inserate in reklamacije.

Za inserate se plačuje od enostopne petitrste za enkrat 15 vin., za dvakrat 25 vin., za trikrat 35 vin. Za večkratne oglase primeren popust. Inserati se sprejemajo do srede zjutraj. — Nezaprite reklamacije so poštino proste.

Državni zbor.

Prva seja poslanske zbornice po Veliki noči je bila zadnji četrtek dne 30. aprila. Vršila se je v znamenju obstrukcije. Nemški radikalci Wolfove barve so zahtevali, da se došle interpelacije dobesedno prečitajo. S tem je bila cela seja izpolnjena. Vladi je ta obstrukcija dobro došla, da se je lahko pogajala s strankami zaradi zvišanja rekrutov pri deželnih brambi za 5000 mož.

Nemški radikalci so pričeli z obstrukcijo, ker so nezadovoljni z odloki praskoga nadsodišča v jezikovnih zadevah. Predsednik praskoga nadsodišča je šel na dopust, in njegov namestnik je odločeval v tem času nanj došle prizive v smislu Čehov. Vsled tega nejevolja na nemški strani. Vlada pa noče poseči vmes, ampak se je postavila na stališče, da spada tudi odločitev o jezikovnih vprašanjih v področje pravosodja. Sodniki pa so glede svojih sodb neodvisni, vlada torej nima na podlagi tega stališča nič vmes govoriti. Pač pa je obljubila predložiti nov jezikovni zakon, po katerem bodo jezikovna vprašanja zakonito urejena.

* * *

Že v zadnji številki smo med političnim ogledom poročali, da se je zgodil v Celovcu nasproti Slovencem velik jezikovni škandal. Ko sta pred kratkim dva slovenska odvetnika v pravdi dveh slovenskih strank pri okrajnem sodišču v Celovcu, v čigar okolišu biva celo po zloglasnem uradnem štetju okrog 13.000 Slovencev, hotela v slovenskem jeziku govoriti, se jima je to prepovedalo in kratkomalo besedo vzel. Postanci Slovenskega kluba so vsled tega vložili v zadnji seji poslanske zbornice nujni predlog, ki se bavi s tem najnovješim nasiljem nemškega uradništva. Obenem so vložili ostro interpelacijo, v kateri zahtevajo takoj odgovor od pravosodnega ministra. Klubovo predsedstvo je obvestilo druge slovenske klube o tem škandalu ter šlo tudi k pravosodnemu ministru Kleinu in ministrskemu predsedniku Beku, da jih obvesti, kaj se je zgodilo v Celovcu, in da zahteva odpomoči.

Pravosodni minister Klein je odgovarjal, da nima nobene moči proti neodvisnosti sodnikov pri njihovih sklepih, in sodbe o jezikovnih vprašanjih spadajo tudi pod to neodvisnost. Tako stališče je zavzel pri razmerah na Češkem, isto stališče mora vzeti sedaj tudi pri Slovencih.

Podlistek.

Zgodovina Jarenine v Slov. gor. in zajedno kmetskega stanu na Spodnjem Štajerskem.

Gabriel Majcen.

I. Predčloveška doba.

Hrib s cerkvijo sv. Urbana nad Mariborom je znan daleč na okrog; on stoji ob robu Slovenskih goric, ki je pa glede visokosti precej nadkriljuje; zato se z njega nudi krasen razgled čez to grjevje. Marsikateremu, ki se je s tega hriba oziral po zelenih Slov. goricah z belimi hišicami, se je pač že vsilil primer z morsko površino, ki je s svojimi valovi in nad njimi plavajočimi jadri na hip otrpnela.

Niso tako nastale Slov. gorce, pač pa so morsko dno ali prav za prav kos dna onega morja, ki je nekdaj plulo ob planine nižjeavstrijske, Štajerske, kranjske, ob gore hravtske, bosenske, in srbske, ter segalo do vzhodnega in severnega notranjega roba Karpatov; v to morje se je izlivala Donava pri Dunaju. Nekoč pa je voda prodrla gorsko ožino med Karpati in srbskimi gorami ter se izlila skozi nastalo sotesko proti vzhodu. Morsko dno, ki se je bilo pokazalo, pa se je jelo sušiti ter sčasoma toliko usahnilo, da se je izpremenilo v kopno.

O nekdanjem morju priča to, da se zemlja v Slov. goricah nahaja v plasti, pričajo pa tudi

Ministrski predsednik Bek je obžaloval, da mu delajo uradniki toliko težkoče, pokazal na vladino stališče v jezikovnih vprašanjih na Češkem ter obljubil dati klubu določen odgovor, ko dobi uradno poročilo o dosedanji rabi slovenščine pri sodiščih na Koroškem.

Slovenski klub ima v torki dne 5. maja klubovo sejo, v kateri bo sklepal o nadaljnih korakih.

* * *

Deževje v letošnji spomladni je naredilo v Roškarjevem volilnem okraju veliko škode. Nastale so povodnji in potegnili so plazovi, ki so po nekod povzročili izredno škodo. Vsled tega je stavil drž. poslanec Roškar nujni predlog za podporo pri zadetim posestnikom v sodnih okrajih Maribor, Št. Lenart, Gornja Radgona, Ljutomer.

* * *

Pododbori S. K. Z. so po Veliki noči imeli zborovanja, na katerih so se posvetovali o vprašanjih, ki se dotikajo kmeta, med drugimi tudi o pogodbi s Srbijo in o uvozu srbske živine. Sklenili so peticije na državno zbornico. Te peticije je vložil načelnik S. K. Z., državni poslanec Roškar ter ob tej priliki povzel tudi besedo, s katero je opisal stališče slovenskega kmečkega ljudstva v tem vprašanju. Tudi nadaljnje peticije, ki se vedno dohajajo poslancem kmečke stranke, se bodo predložile zbornici.

* * *

V Mariboru se je osnovalo za mariborski sodni okraj društvo za varstvo mladine. Snavanje tega društva je prevzel na željo pravosodnega ministra, kakor drugod, tako tudi vodja okrajnega sodišča, deželnosodni svetnik Liebisch, znan nemški nacionalec, ki svoje nemško srce kaže posebno odkrito pri mariborskem pevskem društvu, neodkrito pa povsod, kjer le more. Tudi to priliko je porabil, da žali Slovence. V odbor je predlagal same hude Nemce, med njimi tudi bivšega nemškega poslance Wastiana. Okraj je slovenski, društvo za varstvo mladine po okraju pa je vsled Liebischeve pristranosti v nemških rokah. Za ustavitev društva se je tudi zelo zavzela mariborska duhovščina, na čelu ji prem. g. knezoško, za to je bilo pričakovati, da bo v odbor poklican tudi kak

školjke, korale in ostanki takih rib, ki žive le v morju.

Slov. gorice so del vzhodnega roba morskega dna; zato spadajo med one pokrajine, ki so bile dan zagledale in se tudi posušile najprej. Kedaj so bile pripravne, da se je na njih moglo naseliti človeško bitje, kdo ve?

II. Prva človeška doba (— 15 pred Krist.).

Okoli 8000 pr. Kr., tako mislijo učenjaki, je bil ustvarjen prvi človek. Človeštvu se je množilo, nastali so narodi. Kateri narod je bil prvi, ki je bival po Slov. goricah? Tudi to se ne ve. Najstarejše ljudstvo pa, o katerem vemo, da je bivalo tukaj, so bili Ilirci. Kedaj so prišli v te kraje, je prikrito; gotovo pa pred 1500 pr. Kr. Mogoče, da so bili prvo. Bili so mnogoštevilni narod, ki je segal od Grške čez balkanski polotok sem gor do nas in še dalje, bržkone do Donave. Govoril je svoj poseben jezik, ki je nekajlik podoben slovenščini, nemščini, italijanščini; živel je zelo priprosto, iz kraja v duplinah in podzemskih jamah, pozneje v leseni bajtah, večjidel o lovnu, ribstvu in živinoreji; orodje je imel izvir iz brušenega kamena in kosti, pozneje iz brona in še pozneje tudi iz železa. Včasih najde kdo kako kamneno sekiro ali kaj sličnega v zemlji; ljudje pa mislijo, to je strela; nahajajo se v zemlji celo ostanki kosti starih Ilircev.

O Jarenini v tej dobi se ne ve nič, ker se doslej tukaj ni našlo ostankov. Kraj bržčas ni bil obljuben. Bil je v nižavah še zelo močviren, po travničih so se pasli bivoli, jeleni in losi, po gostih sumah se klafili medvedi, volkovi in divji mrjase.

Današnja številka ima „Gospodarske Novice“ kot prilogo.

duhovnik, ki bo imel na skrbi, da se mladina verski vzgojuje. Tudi za ta stanje Liebisch ni našel mesta v odboru. Državni poslanec dr. Korošec je v posebni interpelaciji označil postopanje Liebischeve nasproti Slovencem in duhovništvu ter zahteval začasenja.

* * *

Smrtna kosa je posegla na ministrsko klop ter si izbrala nemškega ministra Peška. Peška je bil vodja nemške kmečke stranke na Češkem, po mišljenu bud Nemec, po stanu priden kmet. Komaj so nemške stranke izvedele za njegovo smrt, začele so se trgati za izpraznjen ministrski stol. Kot kandidat je imenujejo prejšnji nemški minister Prade, straten nacionalec, in dr. Damm, ki še je v bivšem državnem zboru sedel med nemškimi veleposlanci, pri zadnjih volitvah pa bil izvoljen na kmečkem programu. Kmečka stranka sama kandidira dr. Šreinerja za Peškovega naslednika. Dr. Šreiner je bil v mladosti Čeh, in za to mu Čehi mnogokrat očitajo, da je nosil kot študent surko, suknjo češke narodne noše. V kmečki stranki je najbolj zagrisen nacionalec, dočim velja dr. Damm kot bolj miren in trezen človek.

Predno je bil Peška pokopan, prisla je v zbornico vest o novem smrtnem slučaju. Umrt je v Pragi dr. Herold, jeden izmed voditeljev mladočeške stranke. Dr. Herold je veljal za najboljšega govornika na češki strani, spadal je v obče med najboljše govornike državne zbornice. Zadnja leta je kvarilo zunanj utis njegovega govorniškega daru precej hriпavo grlo. Njegova posebnost je bila, da je nosil na prsih vedno rdečo nerazveto vrtnico. Bil je izvrsten poznavalec jezikovnega vprašanja na Češkem. V parlamentu ga je bilo videti le v nevarnih časih, sicer je bival v Pragi, kjer je opravljal mnogo javnih služb. Zraven je imel še tudi zelo obiskano odvetniško pisarno. Cislali so ga tudi kot jednega izmed najboljših čeških odvetnikov.

V imenu Slovenskega kluba je izrekel njegov podpredsednik dr. Korošec Narodnemu češkemu klubu in deželnemu odboru iskreno sožalje.

V proračunskem odseku je dne 5. maja govoril dr. Korošec o ljudskih šolah. Zagovarjal je nasproti poslancu Wolfu, kateremu je poslanec Markhl napisal govor o celjski slovenski

Okoli 500 pr. Kr. pridrl je v naše kraje od zapada, iz današnje Svice in Francije, drug silen narod ter zasedel severni del ilirskega sveta, to so bili Kelti. Zapadno-vzhodna meja med Ilirci in Kelti je nekako šla čez zgornji del Slov. Stajerja in je vsled tega prebivalstvo v Slovenskih goricah bržkone bilo mešano. Danes žive Ilirci le še na jugu nekdanje svoje zemlje, na Turškem, in se imenujejo Albanci; štejejo jedva dva milijona.

Tudi Kelti so bili samostalen narod s posebnim jezikom, in ki je tudi kakor ilirski bil soroden s prej imenovanimi. Njih orodje je že bolje praktično in finejše izdelano in večjidel iz železa; tudi kelti grobovi se nahajajo. Sicer pa so še tudi Kelti bili malo omikan, a bojevit narod, ki je rad bival v leseni vaseh ter živel o lovnu, ribarstvu, živinoreji in priprostem poljedelstvu. Tako je bilo do 15 pr. Kr.

Tudi iz tega časa o Jarenini še ni sledu.

III. Rimski doba (15. pr. Kr.—476 po Kr. r.).

E. 15 pr. Kr. postanejo Rimljani gospodarji naših pokrajin in tudi Kelti so izginili; danes jih živi raztresenih po Francoskem in Angleškem še kakih 9 milijonov. Rimljani so bili silno mogočen narod, ki je štel kakih 120 milijonov duš. Jezik Rimljani je bil latinski, njih kultura visoka; pod Rimljani prodirajo v naše kraje prvi žarki krščanstva (sv. Marko, sv. Mohor, sv. Maksimilijan, sv. Viktorin); po E. 313 je krščanska vera bila od države priznana in zdaj se je Širila zelo naglo ter paganstvo kmalu popolnoma izpodrinila. Rimljani pa so tudi bili umni poljedelci in vinarji, pod njimi so nastala lepa mesta (Petrovje, Celje, Solvje), ki so jih

ljudski šoli, stališče Slovencev v tem šolskem vprašanju. Šola je že od nekdaj v Celju, ki je naravno središče za okolico Celje. Nikdar ni bilo slišati, da bi otroci dajali v mestu pohujšanje, kakor je trdil Wolf. Kako malo smatrajo Nemci to šolo za celjskemu nemštvu nevarno, je razvidno iz tega, da so kompromisnim potom sami ponujali Slovencem prostor za šolo v mestu. Govornik zahteva delitev deželnega šolskega sveta na Štajerskem in Koroškem v slovenski in nemški oddelek. Slovenskemu se naj izroči skrb za slovenske šole. Nezdrave so razmere na učiteljišču v Mariboru in Celovcu. Tam se vzgojujejo učitelji za slovenske šole v nemškem jeziku, delajo zrelostni izpit v nemškem jeziku, potem pa morajo na slovenske šole in v vseh predmetih govoriti s slovenskimi tehničnimi izrazi. Vrh tega še v Celovcu ni profesorja, ki bi bil zmožen slovensčine. Na teh zavodih se morajo odslej nastavljati le slovenčine zmožne učiteljske moći. Pritožuje se, da se v hribovitih krajih ljudem ne dovoljujejo šolske olajšave in da se za te okraje ne uredijo posebne ljudske šole. Zahteva državne podpore za šolske stavbe v smislu Roškarjevega predloga.

Nemški minister – rojak Peschka umrl.

Minoli petek, dne 1. maja, ob 1. uri zjutraj je nagloma umrl nemški minister-rojak Franc Peschka v starosti 54 let. Zadela ga je srčna kap. Prejšnji dan, v četrtek, se je še udeležil seje državnega zbornika, pozneje se je udeležil tudi razgovora nemških poslancev s Češkega z ministrskim predsednikom Beckom. Med potom k ministrskemu predsedniku Becku je baje rekel nekemu agrarnemu poslancu: „To ni posel za me, boš videl, mene bo zadela še kap.“

Zvečer so imeli nemški poslanci s Češkega s Peschko v zbornici zborovanje do 8. ure zvečer. Po zborovanju je rešil minister v svojem uradu še razne akte, ostali del večera pa je preživel v prijateljski družbi. Po večerji je šel s svojimi tovarisci na kratek čas v kavarno, kjer je igral karte. Po polnoči se je vrnil domov. Od svojih prijateljev se je poslovil, rekoč: „Vlada mora prej domov, kot drugi.“

Doma je šel minister na stranišče, kjer so ga s tako silo napadli srčni krči, da je padel na tla in še ranil na čelu. Njegova oskrbnica je slišala padec. Hitele je k vratom, da bi jih odprla. Ker so bile duri od znotraj zaprte, poklicala je hišnika, ki je s silo odprl vrata. Našla sta ministra ležati na tleh. Prenesla sta ga v sobo ter poklicala v hiši stanjučega zdravnika. Zdravnik je prišel in takoj spoznal, da je minister že mrtev. Obvestil je prijatelje pokojnikove, ki so bili še v kavarni. Poslanec Albrecht je obvestil vdovo pokojnikovo, ki se je prijavila v soboto ob 3. uri popoldne iz Abtsdorfa na Dunaj. Ministrski predsednik baron Beck je dobil telefonično poročilo še po noči. Ob 7. uri zjutraj je poročal potom kabinetne pisarne cesarju. Cesar je izrazil po svojem adjutantu grofu Paaru vdovi in pokojnikovima sinovoma svoje sožalje.

Pogreb je bil v nedeljo, dne 3. t. m. Udeležile so se ga vse nemške in mnogo drugih strank državne zbornice.

Somišljenike! Somišljenice!

Zahajajte v vseh prodajalnah in tobakarnah vžigalice „Slovenske krščanske socialne zvezze“: V ko-rist obmejnem Slovencem!“

vezali z dobro zidanimi cestami. Izmed teh omenim samo eno: iz Ogleja čez Ljubljano, Celje, Ptuj in od tod stranska preko Slov. goric, približno čez Sv. Trojico ali Sv. Benedikta, čez Negovo v Radgono in Sobotico, od tod zopet glavna do Donave.

L. 375 pa se začne ona dvestoletna čudna doba, v koji so od vzhoda sem čez naše kraje proti zapadu (Francijo in Spanijo), vzhodi pa proti jugu (v Italijo) narodi hodili kakor mravlje; seveda to potovanje ni bilo mirno, ampak se je vršilo z mečem v roki, in sledovi, ki so jih narodi puščali za seboj, so bili puščoba, razvaline in smrt. Prvi izmed teh narodov so bili Huni (375), ki so pod kraljem Atilo († 453) postali Evropi šiba božja. Drugih narodov ne imenujem. Silovitosti te dobe so postala žrtev mnoga mesta (Ptuj), vasi, cerkve, pa tudi močna rimska država. (Z l. 476 je v naših krajih konec rimske oblasti).

O Jarenini se tudi zdaj še ne ve nič. Dokler se tu ne bo našlo rimskej ostankov, moramo misiliti, da Jarenina pod Rimljani ni bila obljadena.

IV. Doba do prihoda Slovencev (476–568).

Preseljevanje narodov še traja skoraj 100 let po koncu rimske oblasti. Imena teh narodov pustimo! Kraji so postali goli, selišča so bila razdejana in požgana, ceste zanemarjene in okrvavljeni.

O Jarenini zgodbina še vedno molči.

Politični ogled.

— Ministrov odgovor na dr. Benkovičevu interpelacijo. Justični minister Klein je v svojem odgovoru v zbornični seji dne 30. m. m. na interpellacijo poslanca Benkoviča, zakaj so ustavili kazensko postopanje proti nekdanjemu brežiskemu okrajnemu glavarju, izvajal: Pri razdelitvi podpor leta 1905. je zakrivil nekdanji okrajni glavar res nerdenost. Strankam je izplačal manj in si dal potrditi večje zneske, oblastim je pa poročal, da je razdelil vso izplačano vsoto. Namestništvo je odstopilo akt državnemu pravdništvu, da se pojasnji zadeva. Kazensko postopanje se je izvedlo v redu, a končno se je moral ustaviti. Goljufivi namen se glavarju ni mogel dokazati. Poizvedbe niso mogle ovreči njegovega zavora, da je založil del podpor in zato ni zadostovala potrebnata vsota, ki jo je imel na razpolago. Dokazalo se je pa tudi, da je doplačal obdolženec iz svojega žepa 200 kron in izplačal podpore, ki jih ni niti zaračunal. Izključiti bi se pa bilo moralno kazensko postopanje tudi v slučaju dejanskega poverjenja, ker se je glavar resnično kesal in izjavil, še predno se je vložila kazenska ovadba, da pokrije ves primanjkljaj, kar je tudi storil. Izključeno je bilo pa tudi kazensko postopanje zaradi zlorabe uradne moći, ker glavar ni delal tega, kar se mu je očitalo, v namenu, da oškoduje kako osebo. Kazensko postopanje se je ustavilo zaradi stvarnega in dejanskega pravnega položaja. Po poročilu Štajerskega namestništva so pa bili primerno oškodovani vsi oškodovanci.

— Posvetovanje o ureditvi izplačevanja mezde rudarjem in o delavskem času v rudnikih se vrši koncem maja in junija t. l. Posvetovanja se udeleži poslanec dr. Benkovič kot član pododseka za rudarske zadeve.

— Hrvatsko. Hrvaška stranka prava je izdala sledeči razglas: Hrvaška stranka prava obsoja najostreje vsa obrekovanja in ovadbe, s katerimi se hoče srbsko samostalno stranko pokazati kot veleizdajalsko. Hrvaška stranka prava, ogorčena nad nasilstvi in nezakonitostmi barona Raucha in njegove družbe, obsoja njih početje najodločnejše ter izreka vsem žrtvam političnega in osebnega maščevanja svoje spoštovanje. Stranka se obvezuje v imenu naroda, za svoje časti in pravičnosti nadaljevati boj toliko časa, da pridobi vsakomur popolno zadoščenje ter odstrani surovo silo in nezakonitost iz sedaj hudo skušane hrvaške domovine. Hrvaška stranka prava se bo z vso odločnostjo bojevala proti nasilstvu madjarskih oblastnežev toliko časa, da pribrije kraljevini hrvaški zajamčeno enakopravnost in svobodo. — Vsa Hrvatska je skrajno razburjena zaradi polnoma neutemeljene upokojitve še čilega, in razmeroma mladega vseučiliščnega profesorja Šurmama ter prci Manojloviča. Razun tega bodo bržas še umirovjeni vseučiliščni profesorji dr. Šišič, dr. Vrbančič in dr. Bauer. Več uradnikov je prestavil ban iz službenih ozirov iz Zagreba na deželo. Visokošolci so proglašili štrajk na zagrebškem vseučilišču in sklenili, da se ne vrnejo prej, dokler ne dobi profesor Šurmin zadoščenja.

Mala politična naznanila.

— Dne 1. maja: Poslanec Korošec in tovariši so vložili včeraj interpelacijo na pravosodnega in na ministro notranjih zadev, ker so izključili Slovence in katoliško duhovščino pri mariborskem društvu za obrambo mladine. — Zagrebško vseučilišče bo najbrž zaključeno za dobo jednega tečaja. — V Galiciji so pomnožili orožništvo. Iz Češke in Gorenje Avstrije je bilo tje poslanih okoli 500 orožnikov. — Poznaniški škof Likowski je bil s poljskim odpoljanstvom pri sv. očetu. Sv. oče jim je dejal: „V

V. Slovenci samostalni (568–ok. 745).

Konec preseljevanju so storili narodi, ki so ostali na zemlji, ki so si jo bili izvolili; to so predvsem bili naši predstarši, Slovenci, ki so, prislediši iz današnje Rusije, se v sedanji domovini začeli naseljevati po l. 568. Tudi oni so si moralni zemljo prizoriti z mečem, zato je njih prodiranje proti zapadu še vršilo le počasi. Zasedli so poleg pokrajin ob morju tudi današnje Kranjsko, Koroško, Štajersko in zapadni del Ogrskega; gorati del so zvali Gorotan. Žalostno podobo jim je nudila nova domovina, vendar so bili zadovoljni, saj so bili svobodni pod svojimi knezi, pa si tudi svesti roke, ki zna delati, a tudi udariti, če pride sovražnik kalit. miru.

Takega so imeli zares in sicer na levem kakor na desni; na zapadu Bavarske (nemško pleme), na vzhodu divje Obre. Hujši so bili zadnji; bili so narod, ki kakor Huni ni hotel delati, pač pa dobro živeti; zato je živel o ropu, na kogega je hodil med delavne narode, najnavadnejše med Slovence. Grozno so trpeli naši pradedje radi Obrov (pesjani); včasih so se jim morali udati popolnoma, včasih so im samo plačevali davek, včasih zopet se jim je posrečilo, odbiti in užugati je; včasih dokler je Slovanom vladal Samo (623–658), h katerega državi je bržas tudi spadal Gorotan, so bili napadi Obrov brezuspešni. Sicer pa so Slovenci še tudi po Samovi smrti ostali samostalni.

(Dalje prihodnj.)

abitelji ljubi oče najbolj tistega otroka, ki trpi, tako tudi jaz na poseben način ljubim Poljake.

— Dne 2. maja: Predloga o ministrstvu za javna dela se tudi danes v odseku gospodarske zbornice ni mogla dognati. Prihodnja seja gospodarske zbornice bo še le 18. t. m. — V neki francoski naselbini so bili pri volitvah veliki izgredi in so razgrajači ustrelili župana. — Nemiri na perzijskoturški meji se še vedno niso polegli. Kurdi so ujeli nad 2000 žen in otrok ter jih grozovito trpinčijo.

— Dne 3. maja: Na Dunaju se organizira v kratkem času velika komisija, ki bo pomagala vladu izvesti jubilejno delo na korist osirotelim in zanemarjenim otrokom. Predsednik komisije bo ministrski predsednik baron Beck. — Perzijski šah je sprejel ostavko celega ministrstva. Ministrstvo je baje odstopilo radi tega, ker se inozemske vlade vmešavajo v notranje stvari Perzije. — V Pragi se je včeraj danes shod jugoslovanskih hrvaških in srbskih visokošolcev. Na shodu so sklenili oster protest proti umirovljenju vseučiliščnega profesorja Šurmina.

— Dne 4. maja: Mladočeški poslanec dr. Josef Herold je danes zjutraj umrl. — Ministrski predsednik se je včeraj eno uro posvetoval s poslancem Pradejem, da bi ga pregovoril, da bi zopet postal nemški minister-rojak. — Novi gališki namestnik dr. Bobrinskij je prevzel danes vodstvo namestništva. — V državi Reru je izbruhnila revolucija.

— Dne 5. maja: Slušatelji živinozdravniške višje šole na Dunaju so danes zopet priredili demonstracije, na kar so šli pred zbornico. Tri dijake je policija zaprla. — Danes zvečer odpelje poseben vlak v tujino one dijake, ki so zapustili zagrebško vseučilišče. Včeraj zvečer je bil navdušen oprostni sestanek z občinstvom. — Z Dunaja se poroča, da je Želja najvišjih krogov, da postane namestnik Praške češki minister zopet Pacák, ki je baje mnogo bolj sposoben doseči narodnostni sporazum. — V Indiji so odkrili obsežno zaroto proti angleškim uradnikom. Angleška vlada je odredila vojne pravne po vsej severni Indiji.

Razne novice.

* Vsak somišljenik, vsaka somišljenica najdaruje v spomin cesarjevega jubileja vsaj eno krono „Slovenski krščansko-socialni zvezci“ v Mariboru!

* Imenovan je pravni praktikant pri celjskem okrožnem sodišču g. dr. E. Vučinič avskultantom.

* Spremembe pri vojni duhovščini. Prestavljena sta vojni kurat Henrik Dobrozensky iz Karlsburga in Ernest Terstenjak iz Pulja v Gradec k vojnemu superiorkatu. Eduard Lengsfeld pa je premeščen iz Gradeca v Pulj.

* Iz pošte. Poštna ekspeditorica Rezika Kavčič je imenovana poštnim oficijantinjam v Konjicah.

* Premestitev. Namestniški koncipijent dr. A. pl. Ehrenwerth je premeščen od celjskega okrajnega glavarstva k okrajnemu glavarstvu v Ptaj.

* Prosto učiteljsko mesto. Na trirazredni ljudski šoli na Ptajski gori je razpisano mesto stalnega nadučitelja. Prosilec za to mesto se mora izkazati, da je sposoben poučevati tudi veronauk. Prošnje do 31. maja t. l.

* Za drugo porotno zasedanje pri okrožnem sodišču v Mariboru so poklicani predsednik okrožnega sodišča Ludovik Perko kot načelnik, višji deželnosodni svetnik dr. Voušek in deželnosodni svetnik Anton Morocutti kot njegova namestnika.

* Zborovanja S. K. Z. na belo nedeljo, o katerih smo dobili poročila prepozno za zadnjo številko so se tudi vršila na sledenih krajih: Zibik. Za Zibiko in okolico je nujno potrebna kmetijska podružnica. Vse kmečko prebivalstvo bi se z veseljem oklenilo kmetijsko podružnico. Uvedlo bi se najstarejšo zavarovanje, ki bi delavce nekoliko obdržalo doma, dočim sedaj vsi silijo v mesta, kmet pa je brez delavcev. Ko so navzoči še podpisali protestno resolucijo proti trgovinski pogodbi s Srbijo, se je zborovanje zaključilo z željo, da bi S. K. Z. skoraj priredila shod v Zibiku. — Možirje. Tudi pri nas se je zbral 50 zaupnikov, ki so odločno obsojali protinatradno in protiknečko delovanje Narstranke in njenih poslancev. Več o tem zborovanju na drugem mestu. — S. v. Križ na Murskem polju. Zaupni sestanek zaupnikov K. Z. iz naše župnije je lepo izpadel. Zbral je mnogo vrlih mož, ki so odločno ugovarjali proti trgovinski pogodbi s Srbijo, ki bi tudi nam Muropoljancem mnogo škodovala. — S. v. Kunogata na Pohorju. Dne 26. aprila se je zbral v posojilniških prostorih 20 kmetov. Odobravali so nastop naših poslancev v državnem zboru, posebno pa jih prosijo, da delajo na to z vsemi močmi, da se trgovinska pogodba s Srbijo, ki bi imela tako škodljive posledice za kmečki stan, ne uveljavlja. Zaupni sestanki so se vršili tudi v Trbovljah, kjer se je udeležilo 41 posestnikov; na Vranskem. Povsod se je sklenil protest in podpisala resolucija proti trgovinski pogodbi s Srbijo. Kmečka zveza koraka v znamenju napredka.

* S. K. S. Z.: Podobor za mladiško organizacijo je imel pretekli teden sejo, v kateri so se storili dalekoščeni sklepi, ki pa se še predložijo odboru S. K. S. Z. v potrjenje.

* Zveza narodnih društev se bo imenovalo novo društvo, katerega so osnovali liberalni učitelji

proti Slovenski krščansko-socialni zvezi. Pravzaprav bi se društvo lahko imenovalo tudi društvo za brezplačno oskrbovanje liberalnih učiteljev s časnikami, kajto to bo moral biti glavni, četudi tisti namen vseh društev, ki bodo pristopila k novi Zvezzi. Liberalni učitelji dosedaj niso imeli nobenega višnjega smisla za društva in tudi v bodoče ne bodo. Lep izrabljali jih bodo v svoje sebične namene. Krščanske može pa pozivljamo, da ustanovijo nova ne-politična društva, kjer jih še ni. Na roko jim gre drage volje Slovenska krščansko-socialna zveza v Mariboru, na katere se naj obračajo.

* Za S. K. S. Z. so darovali sledeči gg.: dr. Ignacij Žitnik, državni in deželni poslanec, 1. jub. krono; dr. Fr. Feuš, prof. bog., 1 K.; A. Kocbek, župnik, 1 K. Somišljeniki, posnemajte!

* **Slovenski viničarji.** Tudi v krogu slovenskih viničarjev je začelo rasti zanimanje za našo kmečko stranko. Uvideli so, da ji niso pri srcu samo kmetje, ampak vsi stanovi, ki žive s kmetom v ozkem stiku. Med te stanove spada brezvomno tudi o razmernju med kmetom in viničarjem. Vsepovsodi se je povdrala potreba, da se v družbenem postavodajstvu naj skrbi tudi za ta stan. Vabimo slovenske viničarje, da se udeležujejo zborovanj naše stranke in da pristopijo h Kmečki zvezi in v njej iščemo, svojo zavetnico. Bodo jo tudi našli.

* **Podobori S. K. Z.** so zadajo nedeljo zborovali v naslednjih krajih: Ptuj. Zbralo se je nad 100 zaupnikov, ki so z navdušenjem sledili izvajanjem govornikov. Več o tem krasno uspelem zborovanju med ptujskimi novicami. — Podčetrtek. Zborovanja okrajnega odbora K. Z. se je udeležilo lepo število samih vrlih mož iz Podčetrteka in okolice. Zahtevali so, da prevzame zavarovanje proti požarom, uimam, uničenju vinogradov itd. država v svojo oskrbo. Ako se uvede splošno zavarovanje, se od-pomore kmetskemu stanu, ki zdaj ječi pod mnogoštevilnimi udarci vsled mnogih uim, pomanjkanja delavcev itd. Končno so navzoči podpisali še protestno rezolucijo na poslansko zbornico proti trgovinski pogodbji s Srbijo.

* **Zivinske kuge** na Spodnjem Štajerskem. Smrkavost: v Mariboru; srab ali garje: v Braslovčah, v Žalcu (okraj Celje) v Sakušaku (okraj Ptuj) pri konjih; rdečica: v Trnovcih in Sloveniji vesi (okraj Ptuj); svinjska kuga: v Slivnici, v Slov. Bistrici (okraj Maribor), v Globokem, Kapelah in na Bizejškem (okraj Brežice); mehurčki: pri Sv. Stefanu (okraj Celje), v Veržeju (okraj Ljutomer), v Ragoznicah, Saveih, Trnovcih, Vičancih, Bratonečicah (pri konjih) in v Kamni vesi (okraj Ptuj). Prenehala je rdečica pri svinjah v Št. Juriju ob juž. žel. in okolici.

* **Prepoved goldinarske veljave.** Dunajski uradni list je prinesel odredbo, s katero se prepoveduje raba goldinarske veljave v poslovanju trgovcev in obrtnikov z občinstvom. Kdor bi se zoper to pregrebil, bo kaznovan z globo od 2 do 200 K. oziroma zaporom od 6 ur do 14 dni. Odredba stopi s 1. julijem v veljavo.

* **Liberalna doslednost.** Ko sta začela notar Stupica in dr. Gorišek boj proti posojilnici v Št. Lenartu, se je „Narodni List“ silno zaletaval v Zadružno zvezo v Ljubljani, češ, da ima slabe revizorje. Povod temu je bilo nepravilno postopanje nekdanjega revizorja J. Dodiča, katerega pa je Zadružna zveza radi njegovega postopanja v službi itak odpustila, kar je bilo dobro znano šentlenarskim pristašem Narodne stranke in zadružnemu referentu „Narodnega Lista.“ Sedaj pa — čuje in strmite! — je Dodič našel milost v očeh liberalcev in postal tajnik „silno potrebne“ Volkove posojilnice v Šoštanju. Pričakujemo, da bo sedaj „N. L.“ napadel dr. Mayerja, Volka, Zadružno zvezo v Celju, Jošta itd., kakor je svoj čas zbog J. Dodiča napadal Zadružno zvezo v Ljubljani.

* **Narodna založba** ima namen vzdrževati liberalno časopisje. Tej narodni založbi pripada, kakor poroča Joštov list „Domovina“ v jedni zadnjih številk, že več zadrug; „Domovina“ vabi seveda v imenu Jošta, ki je njen šefredakteur, mimogrede pa tudi ravnatelj Zadružne zveze v Celju, faktotum posojilnice Narodne stranke, p. d. „Lastni Dom“, ter — oče Narodne založbe, vse zadruge, da pristopijo k Narodni založbi. Tako izgleda nestranksko, požrtvovalno, narodno delo liberalnih posojilnic! — Čudimo se le, da je še, več posojilnic, katere vodijo pristaši S. K. Z., včlanjenih pri Zadružni zvezi v Celju in da podpirajo s svojimi deleži, vlogami itd. Narodno stranko, katera se opira na Zadružno zvezo, tiskarno, knjigovznečino in zvezno trgovino.

* **Narodni strankarji** se navdušujejo za splošno volilno pravico, pa le zato, da bi si pridobili tak za prihodnje deželnozborske volitve in mandate za lačne, „mnogobrojne“ pristaše. Sami so pa proti temu, da bi imeli vsi ljudje jednak pravice, o čemur priča „Narodni List“, v katerem se Jošt proti temu izreka, da bi v zadrugah imel vsak član samo jeden glas. Želja Narodne stranke je, da bi kapitalisti v posojilnicah tudi v bodoče imeli po 10 in še več glasov, in tako vedno imeli gospodstvo nad revnejšimi sloji. Mi ne kričimo toliko o splošni volilni pravici, temveč izvajamo povsod načelo, da ima vsak človek jednak pravice in jednak dolžnosti!

* „**Pijevu društvo**“ je „Narodnemu Listu“ v veliko pohujšanje. V zadnji številki s poštenjaškim

ogorčenjem in slabo prikrito zavistjo poroča, koliko tisoč kron je to društvo med katoliškimi Nemci nabralo kot podporo za krščanske liste in knjige in knjizice. Seveda „Narodno založbo“ z vso vnero priporoča, ker ima namen podpirati liberalno časopisje, katoličani pa ne bi smeli nič storiti v izpopolnitve in razširjanje krščanskega in v pravem oziru ljudskega časništva! Katoličan naj vedno hlapuje neznačajnemu in sebičnemu liberalcu! Ker je dobro znano, da se liberalce zlaže, kjer le more, se ne smemo čuditi, da se je „Narodni List“ tudi v tem peričilu iznebil dveh laži. Pravi, da je „Pijevu društvo“ ta denar izvabilo iz žepa lahkovnih pobožnjakov pod pretvezo, da prispevajo za papeža, zamorske misijonarje, cerkve itd. Grda laž! „Pijevu društvo“ je vselej in povsod nabiralo jasno in javno edino le za podporo krščanskim časnikom in prosphek katoličkega tiska in ni nikdar rabilo pri svoji agitaciji niti najmanjše laži. Lažnivo ovinkarstvo je doma pri liberalcih. Druga, še nesramnejša laž pa je, da dobivajo naši slovenski krščanski časopisi od tega društva podporo. Nikdar niti novičiča ne! Proti tako lažnjivemu in podlemu časopisu, kakor je naše liberalno, je na mestu samo to načelo: prosti! Zato kličemo vsem zavednim katoliškim Slovencem: Proti liberalnimi ali naprednimi časnikom! Naše srce pa krščanskim slovenskim listom!

* **Tržne vesti.** Zadnji čas gredo cene na žitnjem trgu zopet višje. Mlini so dvignili cene svojim izdelkom za 50 do 60 vin. Za rženo moko se kaže kljub višji ceni precej zanimanja. Klajna moka je neizpremenjena, otrobi pa so višji. Kakor smo poročali, so mlini razpravljali o popolnem ustavljenju obrata za tri tedne. Do tega ni prišlo, pač pa so sklenili delati le štiri dni na teden še nadalje do 1. avgusta in ustaviti delo prvih pet dni v maju. — Železo. Kakor se govori, bo postalo palično železo in debela pločevina za eno krono cene na meterstot. Povod temu znižanju je baje nemška konkurenca. Uvoz nemškega železa se ni še pojavil v večji meri, akoravno je nemško železo kljub visoki carini (palično železo 6 K, fasonirano 7 K) in voznom še vedno ceneje kakor avstrijsko. Iz Nemčije so začeli dobavljati železo s posredovanjem berolinskimi in južnonemškimi trgovcem v prvi vrsti manjši trgovci, ki delajo z zadnjim rokom in niso naravnost navezani na avstr. obrate. — Petrolej. Izdelovalci surovga olja so se zedinili v toliko, da bodo ustanovili zadružno. — Svinjska mast je začela popuščati. — Živila (Dunaj). Na trg se je prigurala precej živine, toda cene niso padle, pač pa se je prigurala živila popolnoma razprodala in koncem sejma so še cene do 2 vin. višje. Posebno lahko so se prodali navadni voli, medtem ko pitana živila ni našla tako živahnih kupcev. Tudi svinje so še v ceni za eden do dva vinarja pri kg višje.

* **Važno za če. gg. katehete.** Pri trgovini Cirilove tiskarne v Mariboru se dobijo krasne slike kot spomin na prvo sv. obhajilo od 6 v. do 40 v. v različni velikosti.

Mariborski okraj.

m **Cesar** je daroval prostovoljni požarni brambbi v Hočah 120, in požarni brambbi v Hotinjavi 150 /kron.

m **Poljska opera pevca,** g. Marijan Kondracki (bariton) in J. Kratochwill (komik, tenor) priredita v četrtek dne 7. majnika ob 8. uri zvečer 2. koncert in humoristični večer s krasnim sporedom v malih dvoranih Nar. doma v Mariboru. Sedeži po kroni, stojišča 60 v, dijaki 40 v. Prvi koncert se je vršil v torek 5. t. m. in je dobro uspel. Na klavirju spremlja iz prijaznosti g. F. Bureš.

m **Studenci** pri Mariboru. Gostilničar Janez Blümel je skočil dne 4. t. m. v Dravo in se je utočil. Imel je težko želodčno bolezni.

m **Slivnica** pri Mariboru. Preteklo nedeljo se je vršilo pri nas zanimivo gospodarsko zborovanje, pri katerem sta govorila gg. državna poslanca Fr. Pišek in potovalni učitelj Vladimir Pušenjak. Poslanec Pišek je otvoril zborovanje in svetoval, naj občinski odbori imenujejo komisije, katere naj vsako škodo, povzročeno po toči, povodnji, mrazu itd. takoj pregledajo in o nji okrajnemu glavarstvu poročajo. V nadaljnem govoru je pozival navzoče, naj vedno odločno nastopajo za kmečke koristi in potom peticij in rezolucij podpirajo delo poslancev. Končno je poročal o korakih, katere je storil za doseglo podporo gospodarski zadrugi v Račah, posrečilo se mu je doseči toliko podporo, da so vsi dolgorvi plačani, in da lahko začne zadruga delovati. Kmetje naj se le oklepajo svoje zadruge, katera jim bo nudila cenakup kmetijskih potrebščin in ugodno prodajo kmetijskih pridelkov. Potovalni učitelj za zadružništvo Pušenjak je pojasnil vzroke, katerih so povzročili ustanovitev kmečkih posojilnic, kazal na krasne uspehe posojilnic, ki so izdruženje pod okriljem Zadružne zveze v Ljubljani, obširno začrtal bodoče naloge in delo gospodarske zadruge v Račah ter končno govoril o pomenu in delovanju kmetijskih družinic. Obem predavanjem so mnogobrojno zbrani zborovalci z zanimanjem sledili in stavili predavateljem razna vprašanja, kakor n. pr. glede odprtja srbske meje, glede delovanja nadzorstva v zadružah itd. Splošno se je izrazila želja, da se priredi se več gospodarskih zborovanj.

m **Pijevu društvo** je „Narodnemu Listu“ v zadnji številki s poštenjaškim

m **Slivnica** pri Mariboru. Hranilnica in posojilnica za našo župnijo je začela uradovati in ima uradni dan vsako nedeljo od 1/4—6. ure popoldan v Kolmanovi hiši v Slivnici. Hranilne vloge se obrestujejo s 4%, posojila se dajejo na poročilo proti 5% obrestim! Domačini! poslužujte se vsi domači kmečke posojilnicé, katere čisti dobiček se bo obrnil v prid domače župnije!

m **Sv. Križ** nad Mariborom. Naše izobraževalno društvo je imelo zadnjo nedeljo kaj lep dan. Zbralo se je občanov od vseh strani v prav lepem številu. Prisrčno nas je pozdravil č. g. župnik Kocbek in podelil besedo g. prof. dr. Verstovšku, ki nam je podal v skoraj poldrugournem govoru kako zanimivih, poučnih točk o raznih perečih vprašanjih. Vsi smo pazno poslušali in prosili g. profesorja, da še pride večkrat med nas. Mladenič Šut navdušuje mladeniče, da se organizirajo; označi jim največje nasprotnike krščanske družbe t. j. liberalizem in alkohol. Č. g. župnik se zahvaljuje govoriloma in toplo priporoča svojim župljanom izobraževalno društvo. Nato smo pričeli tombolo, pri kateri je bilo dovolj smeja. Možje in fantje so bili tokrat na slabem, ni jim bilo po volji, da so imele ženske preveliko srečo. Mi jim pa radi privoščimo! Čisti dobiček je namenjen društveni knjižnici.

m **Selnica** ob Dravi. Dne 30. aprila je umrla nagloma gospa Terezija Lavrenčič v starosti 75 let. Dne 2. t. m. bi imela obhajati zlato poroko, mesto tega so jo spremili k zadnjemu počitku.

m **V Selnicu** ob Dravi so ustanovili fantje Mladeničko izobraževalno zvezo. Dne 26. aprila je bil ustanovni občni shod. Predsednikom je bil voljen mladenič Franc Timer.

m **Selnica** ob Dravi. V občini Janževvrh se je obesil v pondeljek posestnik Jakob Bukovnik, p. d. Moškon. Zapustil je vdovo s petimi nepreskrbljenimi otroci.

m **Trotkova.** Županom je izvoljen g. Franc Kocukan. Pričakujemo, da bo uradoval slovenski.

m **Digoše.** Gorelo je v sredo dne 29. aprila v Digošah pri Pavlu Helerju in Fr. Horvatu. Helerju je zgorel prazen hlev in seno, Horvatu pa hlev, vozovi in stroji. Živilo so rešili. To je v naši vasi že tretji požar od oktobra.

— Redek slučaj. Na veliki petek je umrl v Digošah Fr. Lesnik, ki je ravno ta dan imel svoj rojstni dan. Tudi eden njegovih prednikov je umrl na svoj rojstni dan.

m **Podova.** Prvemu sklepnu novega občinskega odbora v Podovi 16. aprila 1908. glede učnega jezika na tukajšnji trirazrednici se je dne 28. aprila tega leta pridružil tudi krajni šolski svet s 5 proti 2 glasoma. Ponovil in potrdil je svoj sklep z dne 14. oktobra 1907., da se poučuje drugi deželni jezik v II. razredu po 6, v III. po 8 ur na teden. Naj se uče otroci drugega jezika, pa na podlagi in s pomočjo domačega, znanega, da morejo slediti pokuku in razumeti učitelja. To vrhovno pedagoško načelo podpirajo paragrafi 1. 3. in 6. državnega ter 1., 2., 8., 11. in 71. novega učnega reda z dne 29. septembra 1905., kakor čl. XI. držav. zakona. Prišlo je do te seje na poziv c. kr. okrajnega šolskega (28. II. štev. 452.) vsled prošnje 57 strank iz Gorice, Brunšvika, Brezul in Podove za tuji učni jezik. G. šolski ogleda, rojen pristen in zaveden Nemec je iz stališča zdrave pameti in treznega razuma prvi zagovarjal in glasoval za domač učni jezik! Čast mu!

m **Dravinska dolina.** Kakor se govori, je že več let velika povodenj poškodovala ceste in razdrila most na Zgornji Ložnici pri Slov. Bistrici. Zdaj je tukaj most le za silo. Bistriški okrajni zastop se ne zmeni za popravo in odlaša. Vemo dobro zakaj! Samo redemo, da je ta most in ceste po dolini bolj potrebno, kakor pa nove, bogosigavedi kake proge iz Bistrike na kolodvor. Gospode pri okraj. zastopu prosi prebivalstvo, da se tudi njegovih cest usmilijo in popravijo, da se v prihodnje ne gode večne nesreče. Kmalu še več o tem.

m **Iz Slov. Bistrice.** Naši liberalci so močno razjarjeni na gospoda Ivana Ojcingerja, ker pruda vžigalice S. K. S. Z. Kot prijatelji jim svetujemo, naj se pomirijo, ker jim jeza ne pomaga nič. Mi kmetje želimo namreč vžigalice pridno kupovati in razširjali med svet.

m **Slov. Bistrica.** Liberaleci radi zatrjujejo, da so narodni, pa jim je narod deveta brig. Radi zahajajo v nemške družbe in nemški govorijo, ako pa kdo od nas nemški izpregovori, se hitro vtaknejo vmes, češ: „Könen si auch taj?“ Če ste vi narodni, zakaj pa vi govorite nemški? Narodna stranka je pač pravzaprav gospodska stranka. Nas kmetov in delavcev ne pozna, ker nismo učitelji in nemške frajlice.

m **Slov. Bistrica.** Nemškatarska večina in okrajinom zastop dela z okrajnim premoženjem in okrajnimi napravami kakor da bi mislila na večno vladati, kakor da bi okrajni zastop ne imel druge naloge, ko nemškatarji, to največjo rano Spodnjega Štajera, podpirati in vzdrževati. Treba bo enkrat z bokljko posvetiti v to počenjanje. Sicer pa si je težko drugače misliti, če ima okrajni zastop za načelnika moža, ki niti ne prebiva v okraju, ampak v Mariboru.

m **Smieberg** pri Slov. Bistrici. Dne 30. aprila je bila tukaj občinska volitev, pri kateri so Štajerčanci propadli. Za občinskega župana je bil izvoljen pristaš Kmečke zveze Jernej Štumf, za pr-

vega svetovalca Simon Leskovar. Nemčurji se jako jezijo. Vam, kmetom, pa vsa čast!

m Laporje. Jaz pa nekaj novega znam. Kaj pa tacega? Danes dobite novico, kakršne še pod sedanjim solncem ni slišal svet iz Laporja. Čujte in strmite! Škofa smo dobili, škofa, ki ima popolno oblast, kakršne niti papež nimajo, tako da lahko črez noč župnike odstavlja, in kakor se mu poljubi, druge nastavlja; nobena postava ga ne veže. Pridiguje tudi ta novi škof, a zunaj cerkve, kakor v apostolskih časih, na trgu, samo da se je takrat učilo, da smo dolžni gospodski, svetni in cerkveni oblasti skazovati spoštovanje in pokorščino, on pa uči, da nihče nima več oblasti, samo kar on reče, to velja. Tudi posvetna gosposka, ki drugače ni nič preveč mehkoščena do cerkvene oblasti, se da nemu okrog prstov ovijati, se mu do tal klanja, če pride v Maribor, tudi ona pripozna, da nobena postava ne velja, če našemu očetu Filipu ne ugaja, kajti e. kr. glavarstvo mu je reklo, kakor je v svoji pridi omenil naš „dični“ bivši načelnik, da skladni odbor nima nobene pravice razpisati plačila za cerkvena poslopja, če jih tudi glavarstvo potrdi. To imate sedaj! Zakaj imamo postlance, zakaj ministre itd., ko vendar nobena postava nima veljave, če našemu mogočnemu Drejčaku ni po volji! V prejšnjih slavnih časih, ko so še bili oče F. „gospod načelnik“, so pravili večkrat, da so jim v Mariboru rekli, da so prva, ali, če se prav spominjam, največja glava v fari, da ni župnik, ne nadučitelj nič. Tako se se mnogi temu smeiali in niste verjeli, pa sedaj vidite, da so gospod načelnik imeli prav! Oni so največja glava v fari, da, ne samo v fari, ampak v našem glavarstvu (mogoče še drugod tudi), kar oni rečejo, je res, kar oni zapovejo, to vrži kakor bi z žrebljem pribil. Zdaj veste, koga imate poslušati, ubogati, komu se klanjati. Prej je veselja poskakovalo njihovo srce, če smo jih nagovarjali „g. načelnik“, sedaj pa še nismo zvedeli, za kakšen naslov so se v svoji novi časti odločili, kako jih moramo nazivati, da si ohranimo njihovo naklonjenost, ki bo sedaj še veliko več vredna. Morebiti bodemo morali reči: „g. največje glave“. Jasno kakor lunin svit je torej, da so oče F. prva glava daleč naokrog. Samo en dvom še muči moje jim udano srce, namreč kako je bilo mogoče, da so morali zagustiti место načelnika kraj. šol. sveta, ki jim je bilo vendar tako ljubo, za katerega so tako neutrudno brusili pete, sami zase glasovali, se tako radi ponašali s „šriftami“, kamorkoli so prišli. Gotovo se takrat glavarstvo ni zavedalo pravega razmerja do „največje glave“, da so jih celo prisili odstopiti od načelninstva. Saj so vendar g. načelnik tako lepo gospodarili. Napravili so pot, da si komaj pritelovali po njej do šole, staro šolo so tako izvrstno popravili, da so v spomladni razdirali, kar so v jeseni naredili itd., itd. — Smrt so prisegli izobraževalnemu društvu, radi bi nemara imeli tamkaj šnopsario, še celo sami bi se žrtvovali, če bi je drugi ne hotel prevzeti. Tudi posojilnica, ki bi nam dala priložnost za varčevanje in bi naj gospodarsko povzdignila naš kraj, jim ni nič kaj na srce prirastila. Z redko vmeno so se trudili naš Filip in delovali zoper vse, kar je pametno in koristno, pa se jim potem tako zgodi. Res, nehvaležnost je plačilo sveta. Mogoče se jim bo v novi časti boljše godilo, znabit se jim bodo nove zvezde bliščale na junashkih prsih, potem pa gotovo pride zlati vek tudi za celo našo faro.

m Sv. Martin pri Vurbergu. Tamburaško društvo priredi dne 10. maja prvi koncert pri g. Amoru. Začetek ob 4 uri popoldne. Vstopnina 50 v. K obilni udeležbi vabi Tamburaško društvo.

Ptujski okraj.

p Ptuj. C. kr. okrajni komisar dr. Stefan pl. Neugebauer je prevzel začasno vodstvo uradnih opravil okrajnega glavarstva ptujskega. — Namestniški koncipist dr. Alfred Gängl pl. Ehrenwert je pridelen okrajnemu glavarstvu ptujskemu v pomožno službovanje. — Naglo umrl je v Vičavi pri Ptiju gospod Adolf Černy, sodniški kanclist. Popolnoma zdrav se je vlegel zvečer dne 3. maja spat, kar ga po noči nenadoma zadene srčna kap. Zapušča vlogo s sedmimi otroci. — Porocila se je na Ptiju dne 3. maja gdje. Gabriela Ornig, hči ptujskega župana z g. dr. Hermanom Watžulik, sodniškim pristavom na Ptiju. — Ubežnik. Način originalen način je iz Ptija ubežal pred kratkim časom nek vojak pionirskega bataljona. Ze par-krat jo je pobrisal od vojakov proti domu, seveda so ga vselej dobili, in siromak je moral za kazeno veliko dalje cesarja služiti. Ravno bi bil sedaj odšuštil, kar se ga spet polasti ubežniška strast. Gre v neko krčmo, se tam kmalu seznam z nekim kmečkim fantom, kateremu pridno ponuja pijačo, da je bil ta kmalu prav dobre volje. Nato reče vojak kakor v šali: „Veš kaj fante, rad bi danes malo k svojem pogledki, ki so v ptujski okolici; daj mi svojo obleko, ti pa me tukaj počakaj v moji vojaški uniformi!“ Fant, nič hudega sluteč, privoli. Da vojaku svojo obleko, si nadene uniformo in opaše bridko sabljico ter čaka, in čaka. Pa čakanja ni bilo konca, fant se konečno strezni, in ko uvidi, da je upiharjen, gre v vojašnico, kjer so takoj vse ukreplili, da spet v roke dobijo prebrisanega tička — civilnega vojaka!

p Ptuj. Namestništvo je podelilo gdč. Marija Slana, hišni posestnici, in g. Albertu Hoiker, poslovodji, častno svetinja za 40letno zvesto službovanje.

p Ptuj. Zaupni shod S. K. Z. dne 3. maja se je prav dobro obnesel. Shoda se je udeležilo nad 100 zaupnikov kmetov, ki so z velikim zanimanjem sledili govorom o Stajerski kmetijski družbi sploh in kmetijskih podružnicah posebej, o veliki nevarnosti za kmeta, ako se sklene nameravana pogodba s Srbijo, o cenitvi zemljišč prihodnje leto, in, kako opomoci pomanjkanju poslov in kmečkih delavcev. Ob koncu zborovalci odločno protestirajo proti uvozu srbske živine v našo državo in so protest s svojimi podpisi potrdili; nadalje pozivljajo gg. poslance, naj dejajo na to, da se ljudske šole tako preosnovijo, da se otrokom že v šoli nudi prvi poduk o kmetijstvu, da se zavarovanje za starost in onemoglost raztegne tudi na poljedelske delavce in male posestnike, da bi bile bolniške blagajne pristopne tudi kmečkim delavcem, in slednjič zahtevajo zborovalci proti resoluciji ptujskega občinskega sveta za slovenske kraje slovenske uradnike. Pred razidom pozivlja g. Vidovič iz Spuhla navzoče, da bi se vsi kmetje združili pod S. K. Z., ker v slogi je moč.

p Izjava. Podpisani odborniki kmetijskega bralnega društva na Hajdini obsojamo najostreje grde in lažnje napade raznih listov na č. g. Jožeta Podplatnik, t. č. društvenega tajnika, ter imenujemo dotične dopisnike grde obrekovalce in javne lažnjice. Hajdina, dne 3. majnka 1908. Ignac Mužek, t. č. podpredsednik, Janez Hostnik, blagajnik, Miha Stole, Martin Struel, odbornika.

p Slovenska kmečka zveza priredi v nedeljo, dne 16. maja ob 3. uri popoldne javen shod pri Sv. Miklavžu pri Ormožu na vrtu g. Golenka. Govorijo gg. drž. poslanec Pišek, kmetje Brenčič, Meško. Somišljenci, udeležite se tega shoda v obilnem številu!

p Sv. Marko nižje Ptua. Narodni stranki mora presneto slabo iti. Sedaj si več ne upa v bližini sklicati shod, ker ve, kako se ji je godilo 22. marca pri Sv. Marku. Sklicuje pa ga na 10. maja v Stojnce, najbolj oddaljeno občino. Zakaj vse to? Zato ker ima isti dan shod v Zavrču, in bodo zopet privreli liberalni gospodarji iz Zavrča, Barbare in Sv. Marjete. Vi si mislite, da boste v Stojnici pšenico želi, a se motite, ravno v Stojnici je veliko zavednih, značajnih, vrlih pristašev Kmečke zveze. Ravno v Stojnici so taki možje, ki se ne strašijo ne pota, ne stroškov, kadar se gre za dobro stvar, kakor so to dokazali ob Markovski nedelji. Vsa čast takim možem! Stojnčani dobro vedo, kdo jim dobro hoče, zato niso željni poslušati kakih dohtarskih koncipijenov in gledati kake brezposebne študente. Zakaj pa ne napravite več shoda pri Sv. Marku ali vsaj v Bukovcih, kjer je sredina cele župnije? Ali je grozde prekislo? Ce je, ne moremo pomagati! Je pač križ, da ljudstvo noče zaupati liberalnim koncipijtom in brezposebnim študentom!

p Vurberk pri Ptiju. Ptujski „Štajerc“ je v letosnji 15. številki pisal, kako gospodarijo občine, katere imajo v rokah klerikalci, in tiste, katere vodijo „Štajerc“ naprednjaki. Seveda je pisal, da gospodarijo klerikalci slabo, „naprednjaki“ pa silno dobro. Ker na Stajerskem ni našel dovolj takih občin, v katerih bi Slovenci slabo gospodarili, zato si je izposodil občine iz Koroškega. „Štajerc“ pač misli, da vse občine, v katerih gospodarijo možje Sl. Kmečke zveze, svoje občane odirajo in jim priklade zvišujejo. Seveda pri „Štajercu“ le tiste občine kaj veljajo in tiste so napredne, katere vodijo štajerci-janski apostoli. Da pa znajo tudi slovenski možje gospodariti ter voditi občinske posle, in sicer gotovo bolje kot „Štajerc“ gospodje, je priča naša občina na Vurberku in gotovo tudi več drugih slovenskih občin. Odborniki naše občine so sami vrli slovenski možje, obenem udje Slovenske kmečke zvezze. V teku petih let, kar vodijo ti vrli možje našo občino, so ji prihranili več tisoč denarja, akoravno so doklade znižali za 15 odstotkov. Lahko rečem, da je ptujska okolica v tem ožiru na najboljšem. Ker pa imamo na Vurberku sedaj tudi svojo posojilnico, ki krasno uspeva, in so tudi občinski odborniki večinoma v načelstvu posojilnice, so ti možje več tisoč tega denarja naložili v domačo posojilnico. Seveda v računskem zaključku je občinski zastop omenil, da ima denar naložen v domači posojilnici in dolg pri nekem zasebniku. Ko je Ornigov okrajni zastop poslal račun deželnemu odboru v Gradec, je gotovo debelo podčrtal, kje ima občina denar naložen. Občina je dobila nameč v kratkem nalog od deželnega odbora, da mora denar vzidigniti v domači posojilnici in ga naložiti v kakšni hranilnici. Obenem je deželni odbor zahteval, da si mora dati občina dolg vknjižiti pri tistem zasebniku. Čudno! Ta zasebnik je bil leta in leta dolžan, a deželni odbor nikoli ni vprašal, če je dolg vknjižen. Glejte, kaj se vse zgodidi, če občina da svoj denar v domačo posojilnico. Občina je res vzidignila denar, pa naši občinski možje so že toliko pametni, da niso nesli denarja v Ornigovo „šparksa“, da bi imeli ptujski Nemci dobiček od našega denarja, ampak dobiček bo imela Slovenska kmečka zveza. „Štajercu“ pa svetujem, da naj se svojim bralcem naznani, koliko dolga ima mesto Ptuj, kakšna suša je v njegovi „kasi“ in kako se mu vsak dan naročniki zmanjšujejo.

Občinski opazovalec.

p Na Ptujski gori se vrši v spomin na jubilej slovesno blagosavljanje Matere božje, katero smo iz hvaločnosti dale prenoviti žene in dekleta iz Maribora. Na kolodvoru v Mariboru se zberemo dne 23. t. m. ob 12 popoldne in se odpeljemo z vlakom do Sterntala. Vabimo vse na mnogobrojno udeležbo.

p Sv. Urban pri Ptiju. V torek, dne 28. aprila zjutraj je padel posestnik Martin Veršič takoj nesrečno v škednju, da je drugo jutro umrl. Mož je bil mnogo let občinski predstojnik in cerkveni ključar. Pogreba se je udeležilo ljudstvo v velikem številu, ker je bil rajni splošno priljubljen. N. p. v m.!

p Sv. Trojica v Halozah. Bela nedelja, dan 26. aprila t. l., pomeni za našo faro in okolico dan ustanovitve Gospodarskega v bralnega društva. Večilo je bilo ovir, pa vse so premagane, in novo društvo šteje že 96 udov, ima svojo čitalnico in v knjižnici že 287 knjig. Pri velikanski udeležbi ljudstva je govoril po pozdravu domačega g. kaplana R. Potrča veleposestnik iz Spuhla g. Mihael Brenčič o potrebi in praktični koristi gospodarskih in bralnih društev, in pri tem dobro pojasnjeval svoje trditve na večih vzgledih. Razveseljevala nas je pri vsem tamburaška godba fantov od Sv. Barbare v Halozah pod vodstvom učitelja Šerona in zastopnika barbarskega bralnega društva g. Kosija. Krasno, od vseh pohvaljeno petje pa so nam preskrbeli že domači trojčki fantje, katere je v kratkem času izvezbal za društvo in petje posebno vneti domači organist g. Dragotin Skaza. Društvo si je izvolilo sledeči odbor: predsednik P. Norbert Pövoden, župnik; podpredsednik Franc Grm, oskrbnik pri Novi cerkvi; tajnik P. Rafael Potrč, kaplan; tajnika namestnik Josip Kladnik, učitelj; blagajnik Jožef Mlakar, obrtnik; njega namestnik Ant. Kranjc, kmet; knjižničar Jožef Hren, kmečki mladenič. Mlademu društvu, prvemu v Zgornjih Halozah, obilno udov in prav mnogo uspeha!

p Sv. Barbara v Halozah. Dopisnik v „Domovini“ od 24. aprila dolži tukajšnjega gospoda kaplana, da seje nemir. Nemir je bil pač lani v župniji v aferi Vobičevi, letos imamo lep mir. Le general Narodne stranke se nepotrebno vzmemirja nad ustanovitvijo Kmečke zveze, odvračajoč kmete od nje: Kaj boste hodili na ta shod, in zmerjajoč g. župnika: Kaj je bilo treba Kmečke zveze, kaj izobraževalnega društva? Ali je tega nemira v duši generalovi gospod kaplan kriv? Kje je koga še blatil v listih? Naši listi sploh odklanjajo osebne napade. Kje je govor o „zvončkih“ v „Našem Domu“? Vaš boj ni pošten, ker kot Slovenec napadate Slovence v nemškem listu. Ali vam nista „Domovina“ in „Narodni List“ dovolj? Zakaj odrekate posojila našim ljudem, zakaj postavljate glavnega Štajerčianca v načelstvo slovenske posojilnice, zakaj letate od Poncija do Pilata in se pritožujete čez duhovnike, ker se branijo vaših napadov. Nemir bo, dokler bolete riniči svojo liberalno politiko naprej in silili vse pod svojo prevzetno komando. Barbarčani so se vas že davno naveličali in bi vas vrgli iz vseh odborov, ko bi se s terorizmom ne vzdrževali na površju, pa enkrat bode tudi temu odklenkalo, kakor vse kaže.

p Polenci. Rodoljub nam piše: Dne 25. aprila bil poslan od volilcev občine Polenci zaradi nekih sitnosti pri volitvah, katera bi se imela isti dan vršiti, na c. kr. okraju glavarstvo v Ptuj s pismom, ki so ga podpisali volilci iz občine Polenci zaradi neke pritožbe. Namenil sem to pismo izročiti namestniku c. kr. okrajnega glavarstva, a moral sem ga izročiti g. Mundu, kateri se do nekaterih strank neuljudno vede, vzame nato pismo, ga prebere, in mi pove, zakaj se ni volitev izvršila. Jaz sem mu nato povedal, da volilci občine Polenci zahtevajo vladnega komisarja iz Ptuja, za kar so že poprej prošnjo poslali na dotično glavarstvo s podpisi in se zavezali, da trpijo in poravnajo občani vse to začevajoče stroške. Pojasnil mu, da niso dobili volilci volilnih listkov, kakor zauzamejo to nova postava. Potem greva k gospodu komisarju. G. Mundu mu da omenjeno pismo, nakar mu komisar naroči, naj mu to raztolmači v nemškem jeziku! — Sedaj pa pomislite, dragi Slovenci rojaki, zakaj trpimo mi na Ptiju nemškega, slovenščine nezmožnega uradnika? In nadalje, ali je Munda zaprišen tolmač? Naše velezaslužne gospode poslane prosimo, da ne nehajo odstopiti od naših pravic.

p Stoporce. Ptujski „Štajerc“ laže v štev. 16 z dne 19. aprila v svojem izvirnem dopisu ter na pada s samimi podlimi lažmi našega č. g. župnika, g. nadučitelja in Vrabiča. O Vrabiču nesramno laže, da je kot načelnik kraj. šol. sveta v Stopercu slab gospodaril in da je pri odstopu izročil nove mu načelniku le šest kron. Mi pa zatrjujemo po svojem prepričanju, da je bil Vrabič kot načelnik kraj. šol. sveta vstopil v svojem poslu in da je novemu načelniku Štefanu Fišerju izročil v gotovini 16 K 41 h, in zaostalih terjatev všolanih občin iz prejšnjih let v znesku 338 K 56 h, in za isto leto še znesek 694 K 82 h, torej skupaj 1078 K 37 h. Nadalje si občani odločno prepovemo nesramne napade na našega č. g. župnika in g. nadučitelja.

Občani.

p V Cirkovcih se žopiri posilinemska surovost. V privandranji „niderlag“ pride g. B. P. ter izrazi željo, naj bi se nemški napis odstranil. A kaj se mu odgovori? Komur ni po volji nemška tablica, kdor ne zna nemški, takšen kmet je buteli, pa naj ne hodi v trgovino sem itd. „A tako“ odgovori odbornik cirkovške posojilnice, „sedaj smo mi kmetje butelji, ko smo vam dali kruha. Le povejte to Štefanu, pa bo staro šolo zopet prevzela občina. Kdor hoče biti vaš butelj, naj bo, če si ne upa drugam iti, jaz pa nisem vaš hlapac in ne bom pla-

val vašega nemškega psovjanja, za to pa srečno! "In vrlí mož, ki ni ostal dolžan potrebnega odgovora, šel je naravnost v narodno trgovino h g. Švensku in med pričami povedal, kako se mu je godilo v posilinemškem „niderlagu.“ Mi poznamo vrle slovenske kmete v Cirkovcih, kateri gotovo take surovosti ne bodo trpeli od tujcev. Komur je pa prav, temu ni zdravila, ker sam sebe zaničuje.

Ljutomerski okraj.

Ljutomer. Slovenskega romanja v Lurd se udeležijo od nas: O. Škamlec, kaplan; Frančišek Špur iz S. Krapja; Marija Fric; Liza Špindler; Antonija Vrhovnik. Tem so se pridružili: Matija Podgoralec in Šimon Kutnjak iz Medžimurja ter Peter Gorjup od Sv. Jurija v Slov. goricah.

Ljutomer. Dne 2. maja ob 4. uri zarana je umrl Ivan Kukovec, načelnik okrajnega zastopa, bivši deželni poslanec itd. Rajni ima velike zasluge za probubo ljutomerskega okraja. Pogreb v pondeljek je bil veličasten. Počivaj v miru!

Ljutomer. "Domovina" piše v 47. številki: — Iz Ljutomera. Najnovejša in najpotrebnejša pridobitev za našo okolico bi bili po mnenju vlc. gosp. Škamleca — izgnani francoski menihi. Po njegovih načrtih bi naj na posojilniški lasti sezidali ti pregnani reveži velik samostan. Ko bi se ti menihi na Francoskem pokorili državnim postavam, bi lahko ostali tam, kjer tega niso storili, se izseljujejo in nadlegujejo ljudi po svetu. — Tako "Domovina"! — O ustanovitvi kakega samostana se v Ljutomeru še nikomur niti sanjalo ni! Toda, ko se je razglasil "Domovin" člančič, se je začelo resno misliti na to, bi li ne kazalo na posojilniških prostorih ustavoviti blaznice za naše napredne, svobodomiselne liberalce, predvsem seveda za tako nezrele dopisnike liberalnih listov. — Slovensko ljudstvo! Sodi samo: ali te "Domovina" nima za norca, ko ti hoče natvezti tako raco! Ali še je kdo v naši sredini, ki bi se od tako neslanih liberalnih listov dal voditi za nos? Torej proč z "Domovino" in "Narodnim Listom" in "Stajercem".

Od Male nedelje sporočamo, da je tukajšnji znani rodoljub g. Ant. Božič, posestnik v Radoslavcih, dne 2. maja obhajal svojo 70letnico, ter ob enem 40letnico kot ud okrajnega šolskega sveta v Ljutomeru. Vsled tega je kot znan priatelj šole vsaki šoli celega okraja Ljutomer za sredstva ubogih otrok podaril primerne zneske. Želimo mu združje še mnoga leta!

Braino društvo v Veržej priredi 10. maja ponovitev igre "Požigalčeva hči" v Ljutomeru v prostorih g. Kukovca. Začetek takoj po večernicah. Vspored: I. Nagovor in razlaga igre; II. Gledališka igra: Požigalčeva hči, slika iz Kmetstva življenja v 5. dejanjih. K obilni udeležbi vabi odbor.

Prostovoljna požarna brama v Okoslavicah ima dne 10. maja tombolo v prid ognjegassnemu orodju v prostorih g. Mat. Domanjko pri sv. Juriju ob Ščavnici. Za obilni obisk prosi uljudno odbor.

Slovenjgraški okraj.

Slovenska kmečka zveza priredi v nedeljo, dne 10. maja ob 3. uri popoldne javen shod v Staremtrgu pri Slovenjgradcu v prostorih g. Petriča. Govorijo gg. drž. poslanci dr. Korošec, Roškar in dež. poslanec g. A. Terglav. Kmetje, delavci, somišljeniki S. K. Z. udeležite se zborovanja v obilnem številu!

Staritrg tik Slovenjgradca. V nedeljo dne 10. majnika, se bo izpolnila nam kmetom slovenjgraškega okraja najprisrčnejša želja. Zmiron smo si že zeleli javnega shoda poslancev Kmečke zvezze, saj smo vedno slišali o sijajnih shodih teh poslancev v drugih krajih. Za nedeljo dne 10. maja pa nam je obljudil gospod predsednik Kmečke zvezze, državni poslanec Ivan Roškar, da bo priredil ob 3. uri popoldne pri Petriču (ob lepem vremenu na vrhu, ob slabem v gornjih prostorih) javen shod K. Z. Govorila bosta tudi g. državni poslanec dr. Ant. Korošec in g. deželni poslanec Alojzij Terglav. G. Ježovnika neki ne bo, ker pravi, da so kmetje, ki zahtevajo od svojih poslancev shode, "sitnezi." Sicer nam je pa že itak znana njegova poslaniška delavnost. Bil je namreč na sredpostno soboto na mestu na Dunaju, na sejmu v Slovenjgradcu in sicer v mesarskem odseku. Tu se najboljše spozna. Kako mu je na sejmu dobro djal upliv odprtja srbskih mej, se nasproti kmetom ni upal izraziti. — Pareče jezikovno vprašanje je bistromno rešil s tem, da jo je zavil v velenemško Schullerjevo goštilno. Da bi pa bil slovensko otvoril gostilno v Narodnem domu, ki je bila vsled strankarske nagajnosti Narodne čitalnice nekaj časa zaprta, se brihtni Vinko ni spomnil. — Kmetje, pride v nedeljo od bližu in daleč, da boste spoznali neumorno delovanje poslancev Kmečke zvezze in škodljivo brezbrinjnost Ježovnika in Roblekova ravno v stvareh, ki pomenijo življenje in procvit ali pa smrt in pogin kmečkega stanu. V nedeljo bomo imeli kmečki tabor, iz katerega bomo branili svoje gmotno življenje in svoje pravice!

Konjiški okraj.

Konjice. V nedeljo 10. t. m. popoldne ob 3. uri bo v prostorih okrajnega zastopa javno zborovanje tukajšnje podružnice c. kr. kmetijske družbe.

Predaval bo gozdarski svetnik V. Hess o gozdarstvu v nemškem (!) jeziku, kakor da bi bili pri nas sami nemški kmeti in posestniki, in na slovensko predstavljal g. pot. učitelj Goričan. Kaj ne, kako se to lepo sliši? O izidu bomo poročali.

k Konjiška okolica. Kar smo že dolgo težko pričakovali, se bo zgodilo. V nedeljo, dne 10. t. m. namreč začne poslovati naša "Kmečka hranilnica in posojilnica", katero vodi pristaši S. K. Z., in ima začasno svoje prostore v kapeljiji v I. načrtstropu. (Več glej v oznanilih!) Zvedeli smo, da nasprotniki strašno zabavljajo črez ta novi, pa potrebeni zavod ter mu odrekajo vsak obstanek, pa to delajo le iz strankarstva, ker kmetom ne privoščijo, da bi sami s svojim denarjem gospodarili in imeli žobiček za se. Prepričani pa smo, da se bo zaupanje, ki ga že sedaj ima večina vrlih konjiških prebivalcev do nove posojilnice še povečalo, ko bodo videli lepe uspehe in spoznali blagonosno delovanje tega zavoda. Nasprotniku pa, ki vas bo še nahrulil, odgovorite tako, kakor je na sejmov dan neki spoštovanji posestnik povedal slovensko-liberalnemu "špenglarju" rekoč, da naj sam zase skribi in naj se ne vtika v reči, ki ga nič ne brigajo. G. ravatelju in tajniku stare posojilnice prijateljsko svetujemo, da se naj v uradu proti strankam vladljivo vedeta in opustita različne neumestne opazke proti njim in novi posojilnici; zagotovimo vas namreč, da se bomo proti vsemu, ki nas bo napadal, branili z enakim orožjem. Zato mirujte in ne ovirajte naše, slovensko-kmečke organizacije! Kar je, to je!

k Loče. Pred kratkim so obhajali šolarji odhodnico g. učitelja Cmerenšeka, katerega je tudi okrajni šolski svet pohvalil zaradi dobre vzgoje učencev. Res je šolski mladini žal za njim, ker sedaj ne bo nikdo več gonil otroke po hostah in popolju in jih učil zajcev plašiti. G. Cmerenšek je gonil v poletnih dneh dečke po hostah. Vsak je imel leseno puško, eden je bobnal, drugi so pa korakali kakor vojaki. Kadarko so se vračali domov, morali so si učenci okrasiti klobuke s hrastovimi vejicami. G. Cmerenšek hotel je pokazati ločkim nemškutarjem, kako zna otroke učiti in jih odtujiti svojemu maternemu jeziku. Zategadelj je najbrž bil od nemškutarjev počivaljen. G. učitelj bi se gotovo bil bolj ustregel kmetom, ako bi bil otroke domov poslal, mesto da jih je okoli gonil, ker kmetje potrebujejo pastirjev. Toda sedaj je odšel in ločki nemškutarji imajo enega manj!

k Konjice. "Kmečka hranilnica in posojilnica" ima svoj prvi uradni dan v nedeljo dne 10. maja od 8—12 dopoldne, potem pa vsaki četrtek od 9—12 dopoldne. Uraduje se začasno v kapelji.

Celjski okraj.

c Strokovni društvi rudarjev in paznikov ste se osnovali v Trbovljah.

c V Nazarijih smo pokopali na cvetno nedeljo pridno cerkveno pevko, v izobraževalnem društvu marljivo sodelujočo Marijo Gros, Marijino hčerkko. N. v m. p.!

c Dobrna. Obisk okr. glavarja v zadavi šol. drevesnice je razsvetil marsikaj. Najbolj je bil iznenadjen okrajni glavar sam. Bil je do dobrega prepričan, da sta si na Dobrni občinski odbor in krajni šolski svet močno v laseh zaradi šolske drevesnice, a videl je sedaj na svoje oči in slišal na svoja ušesa, da sta popolnoma edina. Tudi o kaki politiki ni bilo ne slaha ne duha. Bilo mu je očividno neprijetno, da je prišel s takimi predstodki na Dobrno. Zakaj pa ni imenoval one podle duše, ki je zanesla tako napačno mnenje o dobrnskih razmerah v Celje? Bili bi mu zelo hvaležni. Vedelo se je v Celju lahko iz poročil občinskega urada in kraj. šol. sveta, da oba želite isto, in vendar je bila v Celju cela zmešnjava. Upajmo, da bo sedaj cela zadava rešena po volji dobrnskega prebivalstva. Ko je okr. glavar videl razmere okrog šole, bil je primoran pripoznati, da mora drevesnica na boljši prostor. Debelo smo gledali nadučitelja Voglarja, ki se je protivil premestitvi drevesnice, zakaj vsak otrok na Dobrni ve, da je on prvi sprožil to misel. Vzrok, zakaj je spremenil svoje mnenje v tako kratkem času, možni povedal. No, slišal je take vseh strani, da jih ne bo pozabil. Ne vtilamo se sicer v nadučiteljske zadeve, a danes smo primorani govoriti. Voglar je namreč čutil potrebo, govoriti o tem tudi v — šoli. Razkladal je otrokom v šoli, kako so ljudje zoper njega itd. Ce po mnemu Voglarjevem spada to pred šolske otroke, se v resnici ne čudi, da ga na Dobrni ne spoštuje drugi, kakor Hazzepihl, ki pa še nima otrok za šolo. Tolažimo se s tem, da bo Dobrna živila dalje kakor Voglar.

c Mozirje. Na Belo nedeljo se je zbralo v starri šoli nad 50 zaupnikov. Predsednik Ferdinand Skruba je pozdravil navzoče in dal besedo gospodu Antonu Breznik. Ta je obsojal za kmete škodljivo delovanje poslancev Narodne stranke in nazložil važni pomen ogrske pogodbe za gornjesavinsko dolino. Ce bi se ista ne sklenila, bi ne mogli brez visoke carine voziti lesa na Ogrsko, kar bi bil za naš okraj silni udarec. Slednji je vspodbujal kmete, naj prosijo za dopust svojih sinov-vojakov ob času košnje in žetve, sicer se zna zgoditi, da bode postava zopet romala nazaj, odkoder je prišla. Ce se je pa bodo pridno posluževali, se bo sčasoma še da do več doseči. K sklepu so vsi podpisali ugovor proti odprtju mej za srbsko živino. Protest pošljemo

našim državnim poslancem. — Za shod Kmečke zvezde dne 31. maja vladav živahno zanimanje. Naši kmetje močno želijo videti in slišati naša odlična poslanca Roškarja in Pišeka. Zborovanje se začne ob pot. 8. uri po rani sv. maši v prostorih hotel Ilirija.

c Mozirje. V ptujski kroti, oziroma v "Štajercu" je na prvi strani svoje umazanosti natisnjeno nečeden članek, kateri je zelo ugajal naš čedni (?) teligenči. Stari pregovor pravi: Svinja se najraji v blatu valja. Enako tudi naš mozirski modrijan. Iskal je in iskal, pa v svoji kratkovidnosti ni videl blata pred svojim pragom. In kaj si je izmisliš naš kratkovidni modrijan? „Nekaj se je zgodilo, saj ve ste, krumpasti, ali bradati itd.“ Glej št. 13, ptuj. „Štaj.“ Iz celega dopisa smo zvedeli, da je napaden načelnik našega Izobraževalnega društva, oziroma najbolj vnet in delaven pristaš Kmečke zvezze v Mozirju. Nato knatek odgovor, Molčali smo in preiskovali. Sedaj imamo pismene izjave v rokah, katere z bengalično lučjo osvetljujejo nesramno hudočnost dopisuna. Prvi del je laž, drugi del — bomo videli. Pnav žalostno pa je, da si najbolj „Narodne stranke“ narodni strankar ni upal priobčiti svojih podlosti v naših slovenskih liberalnih listih, temveč se je zatekel v list slovenskih janičarjev, kateri prihaja v slavnoznameni radikalno-narodni trg Mozirje — sv. Ciril in Metod, rešita mozirski rod — kar osem iztisov!!

c Sv. Peter na Medvedovem selu. Naša mladenska zveza je zbrala mladenci k podučenemu shodu na velikonočno nedeljo. Domači g. župnik je razlagal kako imenitna je za slovenskega mladencu prava ljubezen do slovenske domovine. Brez nje naši ljudje v tujini gotovo zapadejo tujstvu. Nato se je začel živahen razgovor, ki so se ga udeleževali tudi mladenci, ki so došli iz tujine v domovino! Vedno živahnejša zveza nastaja med domom in našimi vojaki v tujini. Naši dobrji časopisi pridno romajo na Nemško in tudi na Hrvatko. To je gotovo plenitveno prizadevanje mladenske zvezze. Naprej po tej poti!

Dekliška zveza je zborovala na velikonočni pondeljek. Tri deklice so deklamovale pesmice: "Zvonček", "Sv. vera in domovina" in "Slanica". Verk Čmeljka je deklicam razložila, kake dolžnosti imajo kot krščanska, kmečka in slovenska dekleta. Strašek Terezija pa je pojasnila, kake nauke daje pomlad deklicam. Duhojni voditelj je vspodbujal članice zvezze k varčnosti in povdarijal veliki pomen varčevanja ter priporočil domače hranilnice. Bilo je kaj lepo na tem zboru.

c Čebelarski podučni shod pri Sv. Petru na Medvedovem selu priredi v nedeljo dne 10. maja ob 3. uri popoldne v župnišču kr. soc. župn. društvo. Čebelarji, domači in sosednji, pridite polnoštevno! Govoril bo o čebelarstvu čebelarski potovalni učitelj Janez Jurančič. Pokazal bo, kako se čebelari po novem načinu.

c St. Jur ob Taboru. Roblek je priredil dne 3. maja pri Južnu shod. Občudovali smo našega Rančigaja, kojega si bo Roblek zapomnil. Sklep shoda je bil črez vse imenitni. Priteleto je jajce, koje je bilo namenjeno Rančigajevim plečam, v predsednika in deloma tudi v Roblek, za kar je Roblek svoji stranki primerno grajo izrekel. Obširnejše poročilo drugokrat.

c Iz Zibike. Povodom "Štajerčevega" dopisa z dne 22. sušča in 19. aprila t. l. nam miroljubnim Zibikanom ni mogoče dalje prenašati nesramne laži, ne da bi se potegnili za resnico. Kako nesramno napada neko dopisunča našega g. župnika in mu očita, češ, da je on krič, da nimamo mi Zibičanje kaplana. Čudimo se je, da si ti tako želiš kaplana, ko ti je še celo g. župnik tako nadležen. Gotovo ne boste nihče vprašali, čemu ta dopisun, katerega vsakdo pozna, tako hrepeni po kaplanu. Ce bi imeli namreč v Zibiki dve službi božji, potem bi bil znan salón vsaj dvakrat na dan bolje obiskan (namreč med sv. mašo). V 16. štev. "Štajera" se je ta dopisun preoblekel v "več deklet in žen", misleč, da bi se ne izdal. Pa tudi to ti nič ne pomaga. Mi zavedni Zibičanje se ne damo tako hitro preslepiti. V omenjeni številki si našteval osebe, katere so bile obdolžene, da so sestavile dopis v "Štajera." Ne delaj se tako nedolžnega, draga dopisunče, ko si pa v obči poznani. Vedi pa, da se bode v božiče že znali ogibati tvoje hiše. Tudi naš organisti je, kakor se izraža, tako neprilichen. Te zelo boli, če kdjo zoper tvojega ljubljence "Štajera" zabavljajo. Jé pač križ, ko ima tvoja agitacija malo uspeha. Mogče bode kdo misil, da je Zibika res tako nazadovala, da se več mož, kakor se je dopisun izrazil, žanima za lažnjivega "Štajera." Drago dopisunče, saj jih nimaš dosti okoli sebe. Tudi Zibika je v zadnjem času znatno napredovala. Ti pa, dragi dopisunče, le pazi, da ne ostaneš nazadnje sam; saj vidis, da gre tvoja agitacija vedno bolj na nepridovito zemljo. Mi zavedni Zibičanje se bomo pa že, kakor rečeno, ogibali tvoje hiše. Toliko resnici na ljubo: — Zavedni Zibičanje.

c Poslano. Po Mozirju in po mozirski dolini krožijo o meni, oziroma mojem bratu, nečedne reči, katere je povzročil dopisun v ptujskem "Štajercu." Dopisnika dotičnega umazanega dopisa imenujem javno podlega in nesramnega obrekovalca, dokler mi s svojim podpisom ne da prilike, da mu pred c. kr. sodnijo dokažem, da je nesramni obrekovalec prav ciganske sorte, Capito! Mozirje, 3. apr. 1908. Ivan Cesar.

e Smartno ob Paki. Kakor slišimo, namerava prihodnjo nedeljo prirediti Narodna stranka, oziroma poslanec g. V. Ježovnik, tukaj nekak shod. Nas to zelo veseli, kajti zelo radi bi poznali Ježovnika in mu enkrat temeljito vest izprashaši in tudi slišali poročilo o njegovem delovanju. (Pa ne doma, ampak v državnem zboru.) Torej na svidenje!

Zvezar.

c Dramlje. „Narodni List“ že zopet sponaša župniku njegove sitnobe in komandiranje v Črešnjicah. Župnik pritrdi oboje, pa pove tudi, kaj je s tem dosegel. Občini je pripomogel, da je 283 gld. ali 566 kron nazaj dobila. Morebiti se tudi v Dramljah nekateri bojijo ojstre metle pri občini, ker župnika toliko odrivljejo? Le čakajte, znabiti bo radovna žandarmerija pozvedela, kdo je obljudil, da bo njegov bivelanc in šnops pri volitvah zmagal, potem se zna po novi volilni postavi vse zasukati.

c Iz gornjegradske okolice. Pred kratkim časom sem imel opravek v Novi Štifti. Tam najdem v neki gostilni cel kup raznih liberalnih listov, kar: „Domovino“, „Narodni List“, „Učiteljski Tovariš.“ Ker je pa dotični gostilničar po mojem mnenju pristaš Kmečke zveze, se mi je čudno zdelo, od kod so ti listi. Kmalu pa zvem, da jih je prinesel tamšnji nadučitelj g. Kelc. Tako! Ali se spodobi za krščanskega učitelja, da raznaša okoli po gostilnah liberalne časnike? Kaj si neki mislijo otroci o učitelju, katerega dolžnost je, vzajemno s kateletom skrbeči za duševno in telesno vzgojo otrok, mesto tega pa nosi njihovim starišem na dom časopise, ki strastno sovražijo, kar je svetega in katerih glavni cilj je, vreči križ iz šole. Žalostno, da je sploh vse učiteljstvo v gornjegradskega okraju v nasprotnem taboru. Ni čuda, če je potem čedalje večja nezaupnost med ljudstvom do šole, ker mora zidati draže palače, da se iz njih v elegantnejši obliki širi brezverski liberalizem. Liberalni listi dolžijo Slovensko kmečko zvezo, češ, da je ona kriva te nezaupnosti. Ne Kmečka zveza, ampak gospodje učitelji so s svojo liberalno propagando sami krivi te nezaupnosti! Da, kdor drugim jamo koplj...

c Nova štifta pri Gornjem gradu. Dne 26. m. je umrl v ljubljanski bolnišnici Franc Rihiter, tukajšnji rojak. Pred nekaj leti je odšel v Ameriko, od koder se je sedaj vračal v rojstni kraj, katerega pa ni več videl, ker ga je poprej smrt prehitela. N. v m. p.!

c Bralno društvo v Gaberjih pri Celju priredi v nedeljo 10. maja 1908 v prostorih g. A. Fazarinca na Ostrožnem gledališko predstavo. Predstavljale se bodo šaljive igre: „Eno uro doktor“ in „Kmet in fotograf“. Po predstavi prosta zabava z godbo, petjem i. t. d. Vstopnina znača za sedež po 1 K in po 60 v, za stojisko po 30 v. Začetek ob 1/4 uri popoldan. Predstava se vrši ob vsakem vremenu, ker so v slučaju deževnega vremena veliki, krasni prostori na razpolago. K mnogoštevilni udeležbi vabi uljudno odbor.

c Petrovče. Bralno društvo „Gospodar“ priredi v nedeljo 10. m. ob 4. uri popoldne gledališki predstavi: „Sv. Cita“ in „Pri gospodi“ s petjem in tamburanjem.

Brežiški okraj.

b Benj. Kunej je zapustil Brežice, ker ni upanja, da bi kdaj postal tu poslanec in ker mu je Grič preveč preglavice delal. Njegovo narodno delo, o katerem toliko pišejo liberalni listi, je to, da je posojilnici na vrat obesil Grič in na vse kriplje delal reklamo za sebe. Sedaj je v Žalcu, kjer mu bo baje Roblek odstopil mandat.

b Dobje pri Planini. Dne 28. aprila imeli smo pri nas občinske volitve, pri katerih so Stajerčani popolnoma pogoreli; zmagali so pristaši K. Z. Volilce ni premotilo črno vino, ne za zmago-slavje obljudljeni kozliček in več sodčkov piva; ampak naši možje so pokazali, da ne marajo več Stajerčeve sodrge.

k Kozje. Na belo nedeljo je tukaj zborovala kmetijska podružnica za kozjanski okraj v gostilniških prostorih g. Franca Gučeka. Udeležba je bila tako dobra. Zborovanje je otvoril g. predsednik A. Maček ter dal besedo g. potovalnemu učitelju J. Beletu, ki je predaval o novi vinski postavi, o sjenjanju novih nasadov, o škropljenju in žvepljanju, na zeleno cepljanju, nadalje o sadjarstvu in gnojenju in nam podal še mnogo zanimivih podatkov o kmetijstvu. Vsi poslušalci so z navdušenjem poslušali g. potovalnega učitelja in sklenili se ravnat po njegovih nasvetih. Prisrčna hvala gospodu potovalnemu učitelju za uljudno predavanje. Naša želja je, da bi večkrat prišel v našo sredo.

Najnovejše novice.

Umrla je dne 6. maja t. l. gospa Ana Stuhec, roj. Böhm, c. kr. deželnosod. svetnika vdova v Ptiju. N. v m. p.

Pri Sv. Pavlu pri Preboldu je umrl dosedanji župan. Na njegovo mesto pride vrl narodnjak gosp. Fr. Cilinsk.

V proračunskem odseku je dr. Korošec govoril za uravnavo Sotle in uravnavo Mure.

Imenovanje Pradeja za nemškega ministra rojaka je cesar že podpisal.

Čebelarska podružnica za Celje in okolico priredi prihodnjo nedeljo dne 17. t. m. poučni izlet k čebelnjakom gospoda Ferdinanda Rozmana v Pesarijih pri Laškem trgu, ob 3. uri popoldan.

Bralno društvo v Škalah priredi dne 17. majnika po večernih veselico z govorom, petjem, tamburanjem in predstavo „triječki“. Na obilno udeležbo vabi odbor.

Listnica uredništva.

Sv. Barbara v Haložah: Za to štev. prepozno; pride prihodnjič. — Dramlje: Sedaj ni bilo prostora. Prihodnjič. — Ponikva: Istotako. — Pišece: Prepozno. — Terbegoviči: Prihodnjič! — Meretinci: Obrnite se na poštno ravateljstvo v Gradcu. — Sv. Miklavž nad Laškim: Brez podpisa; torej v koš! — Slovenjgrška okolica: Prihodnjič! Sv. Andraž v Slov. gor.: Preosebno. Oprostite!

Loterijske številke.

Dne 2. maja 1908.

Gradec . . .	49	75	48	47	33
Dunaj . . .	81	79	64	48	15

Cenjeni gospod! Zdravilo „Palma“ je imelo pri moji bolni perutnini jako dober uspeh, in jo priporočam vsakomur najtopleje. S spoštovanjem Antonija Gogola, l. r. c. kr. notarja vdova.

V Ljubljani, Rimske ceste št. 13, 18. nov. 1907.

Orig. nem.

Gospod Ivan Weixl — Maribor.

Odgovarjajo Vašemu vprašanju o učinku znamke, da je ono svoj namen popolnoma doseglo in smo v njim zelo zadovoljni bil. Bilježimo s popolnim spoštovanjem.

Upravništvo grajske Ljubljane

Gr. Wilfersdorf — Fürstenfeld (Štajersko), dne 21. novembra 1907.

Nova priznanja v prih. štev. — Čitatejo inserat „Palma“!

Pojasnila o inseratih daje

upravniki samo tistim, ki priložijo vprašanju znamko za 10 vinarjev.

Kovača, ki zna konje kovati, in učenca sprejme Karol Krančan, kovački mojster v Faalu ob kor. žel. Oba morata znati slovenski.

356

Služba organista in cerkovni pri župnijski cerkvi Šent Janž na Peči, pošta Velenje, se takoj odda. Prednost imajo cecilijanci in rokodelci.

358

V Narodnem domu v Ptiju se odda s 1. julijem t. l. društvena gostilna, služba čitalniškega sluga in hišnika. Natanačnejša poročila daje odbor Narodne čitalnice v Ptiju.

357

Kovačke učenca od pridnih starijev sprejme takoj Franc Viher, kovački mojster v Framu (Frauenheim). Dobi se tudi nekaj plačila.

349

5 čevljarskih pomočnikov sprejme takoj g. Alojzij Weber, čevljarski Urbanski ul. št. 30. Maribor.

352

Malo, lepo posestvo pri Sv. Bolhenku v Slov. goricah tik farne cerkve, prikladno posebno za pensioniste, se proda pod uglednimi pogojimi. Posestvo ima novo hišo s tremi lepimi in slikanimi sobami in drugo pritlikino, gospodarsko poslopje, kuhinjski vrt, tri male sadonosnike, njivo in travnik. Lastnik Anton Kocuvan, trgovec v Šoštanju.

348

Krojaškega pomočnika in učenca in dobre hiše, sprejme Jožef Verdnik, krojaški mojster v Slovenski Bistrici. Pomočnik mora znati sejimoško in fino delo.

340

Dva krojaška pomočnika in jednega učenca sprejme Eduard Schneider Deutsch-Festritz.

341

Malo posestvo v Spielfeldu na državni cesti, obstoječe iz travnika, njive, sadonosnika in hiše, se radi smrti po ceni pod roku proda. Latzko Ferdinand Schoschitaritsch-gasse 5. Studenci Maribor.

303

Imam na prodaj en tisoč lepega gospodinje srednje starosti. Naslov v upravnosti!

375

Učenec želi vstopiti pri mesarskem ali slikarskem mojstру v okraju Maribora. Ponudbe na K. A. K. Pošta Lebring.

377

Učenca z lepim vedenjem, ki je dolbil 14. let sprejme Josip Machec, krojaški mojster, Domgasse št. 5. v Mariboru.

381

Lepo posestvo obsegajoče 14 oral med tem 3 orale vinograda z lepo zidano hišo, kletjo, hlevi, in gospodarskimi poslopji se v Špitaliču pri Konjicah zaradi rodbinskih razmer ugodno proda. Pojasnila daje posestnik Franc Kmele, Celje, kovačke ulice.

379

4000 cepljenih trsov na rip. port. sylvaner, traminer, laški rizling se ima na prodaj, Franc Bracko, Sv. Peter na Mariboru.

389

Deklica za vse, ki zna tudi nemški se takoj sprejme Alojz Riegler, Flössergasse 6, Maribor.

388

Sprejme se mizarški pomočnik pri A. Saloker, mizarški mojster, Maribor, Tegetthoffova cesta št. 3

387

Sprejme se počeno, čedno dekle srednje starosti. Plača po dogovoru. Naslov pri uredništvu.

382

Vabilo

na

VII. redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice pri Sv. Jurju ob j. ž. registravane zadruge z neomejeno zavezo,

ki se bode vršil v nedeljo dne 10. maja ob 3. uri popoldne v zadružnih prostorih (v lastni hiši) v Št. Jurju ob juž. žel.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.

2. Poročilo načelstva.

3. Poročilo nadzorništva.

4. Odobrenje računskega zaključka za leto 1907.

5. Volitev načelstva.

6. Volitev nadzorstva.

7. Poročilo o izvršeni reviziji „Zadružne zvezze“.

8. Sprememba pravil.

9. Slučajnosti.

Pri nezadostni udeležbi se bo pol ure pozneje vršil drugi občni zbor z istim dnevnim redom ne glede na število članov.

355

Načelstvo.

Izjava.

Jaz podpisani Matjaž Osterc, posestniški sin v Veržeju, obžalujem iskreno, da sem g. Franceta Seršen, tržana v Veržeju št. 101, razdal brez vasega povoda, prosim ga za odpuščanje, ter se mu zahvaljujem, da je odstopil od tožbe.

V Veržeju, dne 18. aprila 1908.

Matjaž Osterc.

Franc Ksaver Kantner

pilarski mojster, Maribor, Tegetthoffova cesta štev. 26. izdelava vsake vrste pile in stružnike iz najboljšega posebnega litega jekla za železniške delavnice, tovarne za stroje, za mehanike, klučavnici in kovače. Tudi najboljše vrste žage za deske. Prevzame vsake vrste zrabiljene pile in stružnike v popravo. — Opomni, da so njegovi izdelki le ročno.

343

akademični slikar in učitelj risarstva sedaj Gradeč Muchargasse 33 se priporoča za izdelovanje vsakovrstnih slikarij, v različni proti vremenu stanovitni tehniki, kakor: Al fresko, tempera, Kascin itd. Prevzamem tudi slikarjo na platno z oljnatimi barvami, kakor altarne slike, križeve pote in tudi slikanje portretov, popravljanje vsakovrstnih slik. Zagotavljam natanko in umetniško izdelovanje.

344

Išče se najemnik

za gostilno v

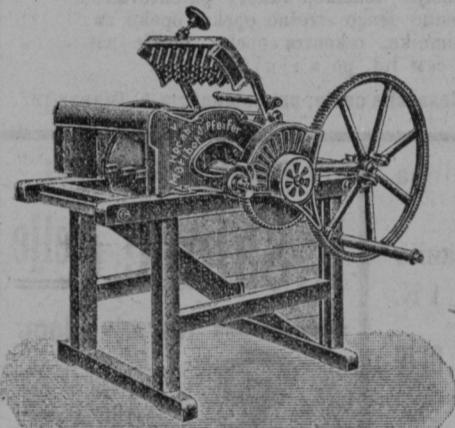
Narodnem domu v Velikovcu.

Prva narodna tovarna kmetijskih in poljedelskih strojev

Jožef Pfeifer-ja v Hočah pri Mariboru na Štajerskem.

Vsek kmetovalec občuti težko posmanjanje poljedelskih težakov, posebno pa dobrih mlatilcev, katerih za veliki denar ni noben. Opozorjen sem bil z naročilom, eno mlatilnico iznajti, katera bi mlatiče dostavila. Na podlagi večetne poskušnje, se mi je to tudi celo posrečilo. Posebno pa sem obrnil svoj namen na tiste g. kmetovalce, kateri potrebujejo škopo (ali škopo) za strehe, za vinogradno vez, za rezano klapo in vezane otepe, za prodajo. Ta celo novo iznajdena mlatilnica spolnjuje vsa ista dela, katera se od najboljših mlatičev zahtevajo. Iz celih razvezanih snopov, kateri skozi mlatilnico pridejo, se izmatalijo čisto do zadnjega zrna. Medtem stisne vložnik z eno nogo na pod mizo majalno nagonco, in na to se vzdignejo gornji zobje s celim pokrivalom tako visoko, da pride tudi debeli del snopa med bobnom in pokrivalom celo neraztrgan in nepokvarjen ven, in ostane bilka ali slama celo kakor je zrastla. Zrno spada skozi plehnato rešeto s 15 milimetrov velike okrogle luknje, katero se znajde na zadnjem delu mlatilnice nad osjo nagona, med tem ko izide celi izmalačeni snop čez rešeto, in mož, ki ima posel za ogibanje, prime z rokami snop in ga potegne iz mlatilnice

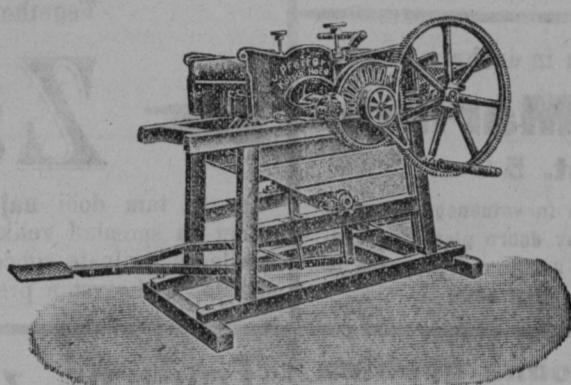
Mlatilnica (Cerilica) št. 2.

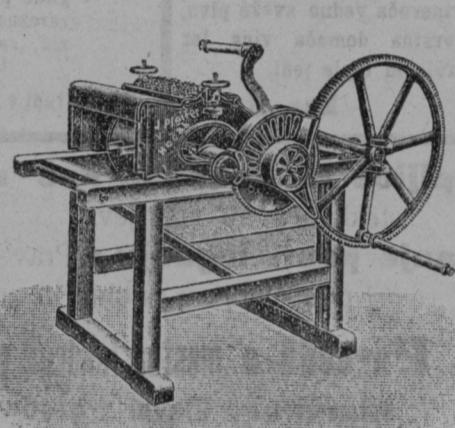
Cena 140 kron.

Mlatilnica za škopanje št. 3.

Cena za roko in vitelj 200 K. — Cena z viteljem E. ali Z. 90 kompletno s 7 m dolgo osjo 380 K. Vitelj brez lesa 10 K manje.

Ročna mlatilnica štev. 1.

Cena 120 kron.

Ležeči vitelj

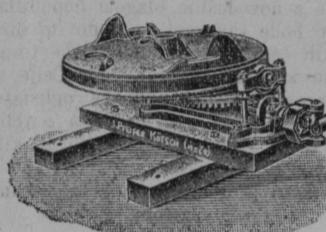
Z. 90.

Zunanji zobovi
Prestava 1 : 24.

Te vitelje izdelujem v velikosti od 1—2 konja in je pripraven za mlatilnice samo od leve strani, in pri rezalnicah od zadnje strani. Ta vitelj je proti nezgodni najbolj zavarovan, ker je celo zakrit, tudi se ta vitelj med vsemi drugimi vitelji najraje vrta in ga zaradi teh velikih prednosti gospodje kmetovalci najbolj občudujejo. Jamči se eno leto. Tehta 350 kg.

Ležeči vitelj K. 1.

z notrajnimi zobni prestavi
1 : 20^{1/2}.

Cena 240 kron.

Brez lesa 10 kron manj.

Ležeči vitelj

Z. 90.

Zunanji zobovi
Prestava 1 : 24.

Papir kancelijski in pismeni, v vseh oblikah in kakovosti, koverte raznih velikosti in druge pisarniške potrebštine, pripreča

P. Kostič
v Celju. 175 (1)

Donosno posestvo, zelo primočno za letoviče, eno uro od Maribora oddaljeno, obsega okoli 40 oralov se po ceni proda. 25 oralov je se neštega gozda, gospodska hiša, novo gospodarsko poslopje, studenčni vodovod, velik sadovnjak in travnik. Tudi za mlekarstvo jako primerno. Vpraša se naj pri g. Wagrandl, Postgasse, Maribor. 364

Učenec se sprejme pri mizarju za boljše pohištvo. Naslov: M. Glavnik, Gradec, Annenstrasse 14. 373

Zahvala.

Žalosti potri vsled prerane smrti dragega brata ozir. strica in svaka, gospoda

Alberta Avsenek

uradnika "Posojilnice" v Mariboru, izrekamo prisrčno zahvalo vsem, ki so tolazili ranjkega ob njegovi bolezni kakor nas ob bridki izgubi; vsem, ki so ga spremili k zadnjemu počitku in slavni Čitalnici ter gg. samcem za davorane krasne vence.

Posebna zahvala pa še slavni "Posojilnici" za lepi pogreb, gg. pevem za prizorne žalostinke in g. knjigovodji M. Reicheru za njegov posebni trud povodom bolezni in smrti prerano preminulega.

V Graden, 2. majnika 1908.

Žaluoča rodbina Pavličeva.

Franc Divjak,

slikar in pleskar v Mariboru,

župnijska ulica št. 7. se priporoča č. duhovščini in slavnemu očinstvu v izvrševanje najfinješega in prostejšega slikarstva in pleskarstva po zadovoljni ceni. 365

Milan Hočvar-Celje

Glavni trg štev. 10.

Priporoča popolnoma sveža in kaljiva deteljna, travina, rukelnova, svinske salate, korenjevega in vrtna semena. Rafija za vevanje trte, galico, žveplo, bartelovo klajne apno, kakor tudi vse vrste cerkvenih sveč, kadilo, oljčno olje in vse drugo v mojo stroko spadajoče blago. 180

Jamčim za dobro in ceno postrežbo.

Novi in že rabljeni motorji in kmetijski stroji

so po ceni na prodaj.

Nove izdelke in poprave vseh motorjev in strojev izvrši Karl Sinkovič, klučavnica in izdelovatelj motorjev in strojev, Puffgasse štev. 9, Maribor. 368

Vinogradniki, pozor!

Jože Verbančič, trtnar v Radomerščaku, pošta Ljutomer, ima še za oddati prav lepih cepljenk in sicer:

500 kom.	žerjavine (Zierfandler)	na port.
5000 "	laškega rizinka	" port.
800 "	"	" sol.
1000 "	traminca	" port. 367

Traverze želeso za vezi, najboljše vrste cement, cevi iz kamnene, strešna lepenka in sploh vse stavbanske potrebštine.

Mrežnate ograje za vrvote in razne svrhe, trnjiva žica.

Sesalke, vodovodne cevi in vse priprave za vodovodne naprave.

Plugi, brane, drevesne žage, škarje za trte, razno poljedeljsko orodje in najboljši stroji. 214

Šivalni stroji in proti ogiju in vlonu varne blagajne.

Še je čas za spomladino gnojenje z umetnim gnojem. Kdo rabi **Tomažev žlindro**, naj gnoji tudi še s **Kajnitom ali Kalijevom soljo**.

Umetna gnojila vseh vrst, zajamčene kakovosti prodaja po najnižjih cenah in daje pojasnila ter pošilja poučne spise zastonj trgovina z železino

„MERKUR“ P. Majdič, Celje.

Karol Kocijančič

kamnoseški mojster

MARIBOR, samo Schillerstrasse 25.

izdeluje altarje, priznice, podobe in vsa druga stavbinska dela iz kamna, žrfi, spomenike itd.

Zaloga izgotovljenih nagrobnih spomenikov.

Vsi marmornati oltarji v baziliki v Mariboru so moje delo.

Demetrij Glumac

kotlar

Ptuj, Početna ulica in MARIBOR, Kaserngasse št. 13 priporoča sploščevanim kmetovskim žolj in najboljše hriščalnice, pri katerih jamči za dobro in trpežno delo.

Fopravki vseko vrsto same in hitro.

Kupljem star baker, sitak in mesing po najboljši ceni.

Kmečka hranilnica in posojilnica v Konjicah

(registrovana zadruga z neomejeno zavezo)

uraduje vsaki četrtek od 8—12 ure dopoldne.

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakega in se obrestujejo s 4 1/2 % obresti. Obresti se pripišejo h kapitalu koncem vsakega leta in se obrestujejo potem enako glavnici. Rentni davek plača zadruga sama.

Posojila se dajejo le članom na vknjižbo pri posestvih proti 5 % in 5 1/2 % in na osebni kredit proti 6 % obrestovanju. Nadalje se izposojuje denar na zastavo vrednostnih papirjev, zlatnine, srebrnine itd. Dolgove pri drugih denarnih zavodih prevzame zadruga v svojo last proti povrnitvi gotovih izdatkov, ki pa nikdar ne presegajo zneska 8 kron.

V pisarni se sprejemajo vse tozadovne prošnje in se brezplačno in hitro rešujejo. — Uradni dan je vsak torek in petek od 8. do 12. ure do poldne in od 3. do 6. ure popoldne.

88 (k. 1)

Tozadovne prošnje in druga pojasnila se sprejemajo in dajejo v pisarni, ter se hitro in brezplačno rešujejo tudi ob drugih dnevih. 378

Načelstvo.

Služba organista in cerkvenika se oddaje pri župni cerkvi sv. Mihaela pri Šoštanju.

Letni dohodki znašajo najmanj 1200 kron.

Vrhu tega je toliko zemljišča, da se lahko redi ena krava in dvoje svinj. Prosto stanovanje, 3 sobe, kuhinja, klet, gospodarsko poslopje, vrt pri mežnariji. Prošnje naj se vložijo do 1. junija, služba ima se nastopiti 1. julija. Tenoristi cecilijanci imajo prednost.

Cerkveno predst. sv. Mihaela pri Šoštanju.
Ivan Govedič, žup.

Sedaj je priložnost,

24, 28 in 30 kr. Sateni novomodni, po 30 in 40 krájcarjev meter. Ženske obleke v vseh barvah in po 40, 60 in 70 kr. Svilneni robci najnovejši po 90 kr. gld. 1, 120, 160, 2 itd. Perkalnati robci po 22 in 30 kr. Cajgi za moške obleke po 50, 60, 70 itd. Štofi za moške obleke v veliki izbiri po gld. 120, 140, 180 itd. Srajce za delavnik in praznike po 60, 70, 80, 120, 180 itd. Najnovejše izbira kravat, ovratnikov, žepnih robcev, dežnikov in predpasnikov. Civilih belih in pisanih za blazine in žimnice (motrace). Gotove obleke za fante. Ker prodajam vse po nizkih brezkonkurenčnih cenih, pričakujem mnogobrojnega obiska ter se bilježim z velespoštovanjem M. E. ŠEPEC, Grajski trg. št. 2.

ZA ŠOLO!

Velika zaloga raznega papirja, zavitkov in zapisnih knjig po najnižji ceni.

Svoji k svojim!

Nova trgovina

Fr. Bureš,

ur, očalar in zlatar

v Mariboru

Tegetthoffova cesta 33,

priporoča slavnemu občinstvu svojo bogato zalogo raznovrstnih zlatih, srebrnih in niklastih ur, očalar, dalnogledov, raznovrstne zlatnine in srebrnine po najnižjih cenah. Garancija več let.

Vsi popravki se točno in hitro izvršijo.

„CROATIA“

edina hrvaška zavarovalnica, osnovana od občine svobodnega in kr. glav. mesta Zagreba

„CROATIA“, osnovana na temelju vzajemnosti, sprejema v zavarovanje proti požaru in vpepelitvi po blisku nepremičnine vsake vrste: hiše, gospodarska poslopja, tvornice, mlini itd. ter premičnine, kakor hišno opravo, gospodarsko orodje, opremo, stroje, blago, žito, blago v trgovinah itd. po ugodnih pogojih in nizkih cenah.

Vsa pojasnila daje: Podružnica „CROATIA“ v Trstu, Corno št. 1.

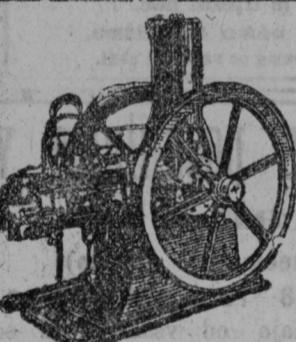
!! Glavna zaloga BARTHELNOVEGA apna za poklajo !! Razne vrste travnega, detelnega, gozdnega in vrtinarskega semena priporoča

Pozor! Za spomlad! Pozor!

Manufakturna trgovina

RUDOLF HÄVELKA V PTUJU

priporoča slavnemu občinstvu svojo veliko in novo zalogo raznovrstnega volnenega ter perilnega blaga za ženske, kakor tudi najnovejše štofe za moške obleke po primerno nizkih cenah. — Postrežba točna in strogo solidna!

Karol Sinkovič, ključavnica in izdelovatev motorjev in strojev Maribor, Puffgasse 2.

Ker postaja bencin vedno dražji, so najboljši za industrijo in poljedelstvo

Climase Bohsel-motorji

pri katerih stane ena konjaka moč za eno uro $1\frac{1}{2}$ do $2\frac{1}{2}$ vinarja.

Ti motorji se lahko ogledajo v teku pri meni.

Karol Sinkovič, zastopnik Climase Bohsel-motorjev.

Pozor! Čitaj! Pozor!

Pakraške želodčne kapljice.

Staro slovio, izvrstno delujoče sredstvo pri bolezni v želodcu in črevih, posebno se priporočajo — pri zaprtju in nerdenem odvajanju — pehanju, — kongestiji — pomankanju teka, krči in t. d. Nedosežno sredstvo za vzdružanje dobrega prebavanja.

Delovanje izvrstno, vspeh siguren. Cena je za 12 steklenic (1 dvanajstica) 5 K franko na vsako pošto po povzetju ali če se pošlje denar naprej. Manj kot 12 steklenic se ne pošilja. Prosimo, da se naroča naravnost od:

P. Jurišića,

lekarnarja v Pakracu št. 201. (Slavonija).

če hočete dobro in po nizki ceni kupiti, da si ogledate mojo veliko zalogo, belo pisano in drugo platno, mtr 16, 18, 20, 24 in 28 kr. Druki in cajgi za ženske obleke mtr 20, Cepiji v veliki izbiri. Volne za ženske obleke v vseh barvah in po 40, 60 in 70 kr. Svilneni robci najnovejši po 90 kr. gld. 1, 120, 160, 2 itd. Perkalnati robci po 22 in 30 kr. Cajgi za moške obleke po 50, 60, 70 itd. Štofi za moške obleke v veliki izbiri po gld. 120, 140, 180 itd. Srajce za delavnik in praznike po 60, 70, 80, 120, 180 itd. Najnovejše izbira kravat, ovratnikov, žepnih robcev, dežnikov in predpasnikov. Civilnih belih in pisanih za blazine in žimnice (motrace). Gotove obleke za fante. Ker prodajam vse po nizkih brezkonkurenčnih cenih, pričakujem mnogobrojnega obiska ter se bilježim z velespoštovanjem M. E. ŠEPEC, Grajski trg. št. 2.

kupujte tabljice, kamenčke, zvezke, svinčnike, peresa, peresnika itd. v narodni trgovini :: : : VILKO WEIXL, Maribor, Gospodska ulica 33.

POZOR:

Edina narodna trgovina z manufaktur. in špecerijskim blagom

L. Kuhamič, L. Kuhamič, Ormož ::

priporoča cenj. občinstvu svoje veliko, novo zalogu. Cene nizke, postrež. točna. Kdo hoče dobro kupiti, mora v narodno trgovino prići.

Pohištvo!

v veliki zalogi, kakor tudi matrace, divani, otročje postelje ter ogledala po najnižji ceni.

Franc Pleteršek, Maribor
Koroška cesta št. 10.

Zakaj? :

kupujemo pri
JOŽEFU ULAGA v MARIBORU,
Tegethofova cesta št. 21.

Zato:

ker se tam dobi najboljše blago po najnižji ceni in sicer za spomlad velika izbir za moške in ženske obleke, najlepše svilnate robe, predpasnike, žensko in moško perilo, vsakovrstne preproge, vse najboljše vrste. :: :: ::

Trgovina z manufakturnim, modnim in drobnim blagom

Feliks Rop : Maribor

Grajski trg št. 5

priporoča svoje veliko zalogo suknjenega in volnenega blaga za moške in ženske obleke, kakor tudi prav dobro platno za vsakovrstno perilo. — Oprave za ženitve, garniture, preproge in odeje v največji izbiri po najnižji ceni.

Narodna gostilna

Pri pošti

Maribor, Tegethofova cesta 49
priporoča vedno sveže pivo, izvrstna domača vina ter mrzle in tople jedi.

Mar. Meden.

Tovarna za glinske izdelke

v Raču

izdeluje s parnimi stroji iz najboljše, večkrat premletne gline priznane najboljše izdelke, kakor patentovano zarezno in vsakovrstno drugo strešno opeko, opeko za zid, za oboke, dimnike, rekoncni-opeke, plošče za tlak, lončene cevi itd. po najnižji ceni.

Zaloga tudi v Mariboru, Cesarska cesta, pri kamenarju A. Glaser-ju.

Kapljice za želodčni krč : Stane ena steklenica 50 vinarjev.

Žganje proti trganju : Prav dobro mazilo pri prehlajenju v zglobih in udih. Cena 1 K.

F. Prull : mestna lekarna pri c. kr. orlu
Maribor, Glavni trg št. 15.

I svoji k svojim!

R. Salmič, Celje

Naredni dom.

Najboljši in najboljši eksport. ur — srebrnine, zlatnine in optičnih predmetov. : Naročite najboljši cenik brezplačno.

Palma!

Gotova sreča vsem posestnikom živali je Palma, ki obvaruje bolezni in ozdravi vsakovrstno perno in širinogato živilo — bolno na prebavilih, krvni ozir, živilih in jebolezen : drislj, nahod, vnetje, prisad, davica (difterija), revma, protin, krč ozir, božast. Ob Palma se živali naglo pitajo. Zdravim 6—8 krat ceneje nego bolnim! 1 K pošt. znak (nakazano 6 v več!) prinese poš. prost. Palma z navodilom. Spod 4 K naroč. ni povzetja! I. E. WEIXL, žival. živila, Maribor, Zofijin (senenski) trg št. 3. 229

Za 10 ozir. 20 K denarja, 12 ozir. 25 K Palma; trgovcem še poseben zaslužek in barvno slikano lepaku.

Pozor!

Pozor!

Slamnikarska zadružna

v Mengšu, Kranjsko

priporoča svojo bogato zalogo moških, ženskih in otroških slamnikov. Naročite čim preje, da se more naročilo pravčasno izvršiti. Narodno podjetje! Solidna postrežba! Ilustrirani ceniki franko in zastonji. Vsakemu se na željo pošlje vzorec slamnikov na ogled, ako se to želi. Išče se zastopnik za Štajersko. Slovenci! Poslužujte se edine slovenske zadruge za slamnike!

Svoji k svojim! 228 Svoji k svojim!

Ludovik Kuhamič,

trgovec v Ormožu,

priporoča veliko zalogo manufakturnega in špecerijskega blaga. — Cene nizke, postrežba točna!

80 13—5

Ljutomerčana,

zajamčeno pristno vino le iz ormoškega okraja, raznih letnikov, ima veliko množino po nizkih cenah na prodaj

Kletar. društvo v Ormožu.

J. Smeh

v Slov. Bistrici
(Šolska ulica)

c. kr. zaloga šolskih knjig, poštnih vrednot, trgovina s papirjem in galerijskim blagom, zaloga pratik, molitvenikov, šolskih potrebščin, tiskovin za urade, pisalnega in risalnega orodja, igralnih kart, svilenega papirja, velika izbira rožnih vencev, božje potnih predmetov, založba razglednic itd. priporoča blago po ugodnih cenah. 293